

DOBA seniorů

č. 7 / VII. ROČNÍK ČERVENEC 2011 14 Kč

Cena v předplatném 11 Kč

ČR opět zažila
velkou
stávkou

Hurvínek (85) slaví rekordně

Pan Michal žije tradicí

Ve hře je bydlení českých seniorů

2. kolo soutěže o řecké moře

ČR zažila velkou stávku

Stalo se tak ve čtvrtek 16. června. Ačkoli především velká média stávku buď bagatelizovala nebo líčila hlavně její údajné negativní dopady, na veřejnost podobné informování nemělo téměř vliv. Potvrdil to po stávce průzkum agentury STEM. Jeho výsledky naopak ukázaly, že kritika občanů nepadla na odbory, ale na kabinet premiéra Nečase. Podle průzkumu stávce byla nakloněna polovina dotázaných, sedm procent se jí aktivně zúčastnilo. Protestní akce byla lhostejná čtvrtině dotázaných a zásadně s ní nesouhlasilo jen 18 procent lidí. Lidé také ocenili stávku jako vhodnou formu protestu proti vládním reformám – s tím souhlasilo 65 procent lidí, proti bylo 35 procent. Doba seniorů v souvislosti s akcí odborů požádala předsedu opoziční ČSSD Bohuslava Sobotku o odpovědi na následující otázky:

■ **ČR zažila stávku v dopravě. Byla namířena proti podobě reforem a dalším opatřením současné vlády. Taková akce musí šéfa největší opoziční strany asi potěšit. Je tomu tak opravdu?**

Musím říci, že mě především jako občana ČR netěší to, jakým způsobem a v jaké formě vláda Petra Nečase prosazuje své chybné reformy, které poškodí většinu naší společnosti. Vláda nahradila sociální dialog o podobě reforem arogantním stylem politiky, kdy se odmítá s kýmkoli bavit, válčuje opozici, zástupce odborů i společnost. Privatizaci peněz na důchody do soukromých fondů, zavádění chudinské medicíny, škrtů pro postižené či nekonečné prodlužování věku odchodu do důchodu – tohle vše prosazuje vláda navzdory nesouhlasu opo-

zice, sociálních partnerů i drtivé většiny společnosti. ČSSD proto považuje protest nespokojených zaměstnanců za legitimní formu vyjádření nesouhlasu s vládní politikou. Stávka je pak zoufalým pokusem o to, aby vláda pochopila, že je skutečně nutné nezvyšovat dále sociální napětí a naopak chybné reformy napravit.

■ **Co říkáte dosavadní reakci vlády? Třeba výrokům, že stávka jen lidem ztížila život? Jak byste na místě vlády reagoval Vy sám?**

Mám dojem, že naše země má premiéra, který vůbec neví, co se děje. Čekal jsem, že protest nespokojených zaměstnanců a zvyšující se frekvence sociálních nepokojů přimějí premiéra k tomu, aby hledal řešení a obnovil sociální dialog s odbory i opozicí, ve kterém by došlo k nápravě parametrů nespravedlivých reforem tak, aby jejich životnost nebyla ohrožena jen existencí Nečasovy pravicové vlády. Místo toho ale Nečas spíše nespokojené občany zesměšňuje, stávkující označuje téměř za blázny a protest bagatelizuje. ČSSD je přesvědčena, že takové arogantní chování předsedy vlády bude ale sociální konflikty v naší zemi jen eskalovat. Další radikalizace společnosti je pro ČSSD zcela nepřijatelná.

■ **Doba seniorů je určena starší generaci. V této souvislosti často slýcháme, že vládní reformy míří do budoucna a současných seniorů se tudíž téměř nedotknou, popř., že zvýšení různých poplatků či DPH atd. jim bude kompen-**

zováno valorizací důchodů. Co k tomu říkáte Vy?

Nespravedlivá opatření vlády P. Nečase, kterým koalice nesprávně říká „reformy“, je soubor zvýšení poplatků, plošných škrtů a zvyšování daní. Všechna tato opatření ale zaplatí především středně a nízkopříjmové skupiny obyvatel včetně

■ Prahou během stávky prošel i protestní pochod odborářů.

důchodců, nejbohatších spoluobčanů a firem se téměř nedotknou. Kompenzace ve výši několika stovek korun měsíčně, kterou vláda důchodcům avizuje, zcela jistě nenahradí zvýšené náklady na dražší potraviny a léky, vyšší výdaje za lékařské poplatky, odvoz odpadu či hrazení amalgamových plomb. ČSSD s politikou, kdy se daňová zátěž přenáší na sociálně nejslabší, nesouhlasí. Jsme přesvědčeni, že je nutné především zavést progresivní zdanění, tedy zvýšit daňovou sazbu u firem a nejbohatších spoluobčanů.

(fav) ■

Dopis měsíce

Na adresu Rady seniorů ČR přišel dopis od paní Jaroslavy Schönové z Prahy, z něhož citujeme: „Dovolte, abych touto cestou poděkovala Radě za pomoc seniorům, v mém případě při získání příspěvku na péči. Bez pomoci pracovníka poradny

pana Strnada, který pomáhal při schvalovacím jednání na několika institucích, bych příspěvek asi nezískala. Jednalo se o příspěvek 1. stupně.

Skutečnost, že se senioři mohou obrátit na Radu seniorů ČR nám přináší pocit, že nejsme sami se svými problémy, že je tu někdo, kdo se nás zastane, poradí, pomůže i zařídí. Děkuji všem, kdo poskytu-

ji tuto konkrétní a profesionální pomoc a přeji Radě mnoho úspěchů v její potřebné a prospěšné činnosti.“

K dopisu není co dodat, poděkování za dobrou práci vždy potěší. Je to přitom poděkování za práci dobrovolníků, kteří často zasahují tam, kde placené instituce nestíhají nebo selhávají...

(red) ■

Když se chce...

Mohli jsme to sledovat všichni. Stávka v dopravě ještě nezačala a na ministerstvu dopravy už dopředu stihli spočítat, jaké škody asi přinese. A ministerstvo stihlo i sdělit, že jde o peníze z kapes nás všech. Nebývalou rychlostí se vyznamenala i nezávislá justice – zatímco občan na soudní vyřešení případu čeká roky, podání ministra Kalouska jinak laxní soudci v jeho prospěch stihli vyřešit během pár hodin! Když se chce tak se zjevně dělají přesčasy a to i v noci... V drtivé většině případů, byť společnost pálí, podobná iniciativa a rychlost chybějí.

Nemyslí jen vyšetřování různých, už na druhou kolej odstavených, starých tunelů a korupčních případů, kde už peníze zmizely v nenávratnu. Jde i o záležitosti právě právně projednávané. Konference OSN pro obchod a rozvoj každoročně zveřejňuje seznam nejžalovanějších zemí v investiční arbitráži. Česká republika je podle něho třetím nejčastěji žalovaným státem světa (15 arbitráží) a umístila se hned za Mexikem (18 arbitráží) a vítěznou Argentinou (48 arbitráží). V absolutních číslech byla ČR na třetí příčce už v roce 2007 a toto místo „úspěšně“ obhájí. Mexiko má ovšem 111 milionů a Argentina 41 milionů obyvatel. Poměr počtu arbitráží k počtu obyvatel nás tedy v této „soutěži“ řadí na první místo na světě. V počtu cca 70 uzavřených dohod o podpoře a ochraně investic jsme na tom podobně, jako Maďarsko nebo Rumunsko. I tyto státy jsou ale v počtu arbitráží hluboko pod námi. Už zazněl dokonce i názor, zda arbitráže nejsou jen výsledkem neschopnosti, ale zda se pro některé politiky nestaly – jako třeba fotovoltaika či biopaliva – i výnosným byzny-

sem. Zatím se tím nikdo vážně nezabýval. Jisté je, že jen na právní zastupování, přestože je státní aparát plný právníků, jsme vydali z veřejné kasy už přes 1,6 miliardy korun soukromým advokátním kancelářím a to bez rozdílu toho, zda jsme vyhráli, nebo ne. Celkový účet za prohrané arbitráže je zatím na hodnotě cca 17 miliard korun, v těch co běží jde zhruba o dvě desítky miliard. Jaké celkové škody jsou ve hře ví přesně jen zasvěcení, protože v řadě případů jsou dokonce podmínky vyplacení našich peněz neveřejné. Troubení na poplach se nekoná. Dosud jsem také neslyšel, že by někdo byl poškozen. Třeba za to,

DOKTORE NE! ŽÍLOU UŽ
MĚ POUŠTÍ STÁT...

že arbitráž způsobil, popř. svým jednáním zavinil, že původní škoda během arbitráže narostla a způsobila mnohem větší pouštění žilou státní kasy. Neslyšel jsem také ani koho potrestalo v případě stávky v počtech velmi rychlé ministerstvo dopravy za nehorázný plat ombudsmana v dopravě, který údajně nadzvedl i premiéra Nečase. Přitom i on je v době projevů o nutnosti úspor docela rozdačnický pokud jde o prémii pro své podřízené. Veřejnost už řadu týdnů čeká, co bude s (bývalými i současnými) členy vlády, kteří jsou podezřelí z neodpovědného či korupčního jednání. Tady ostrý řez stále chybí, místo toho slyšíme kritiku odborů. A nejen jich. Nositel titulu z neblaze proslulých plzeňských práv, poslanec Benda, už před stávkou stihl sdělit, že v Česku dlouho procházely protesty proti vládě, což se prý musí změnit... Takže, lidi, pozor! Když se totiž chce...

František Vonderka
šéfredaktor

Šéfredaktor Mgr. František Vonderka. Adresa redakce a inzerce: Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3 – Žižkov, e-mail: dobaseniuru@email.cz. Kontakt výlučně pro inzerci: inzerce@dobaseniuru.cz. S redakcí se můžete také spojit prostřednictvím pražské poradny RS ČR. Vydává Rada seniorů ČR (www.rscr.cz). Grafická úprava: Matouš Johanides. Tisk: EUROPRINT a.s., Rozšiřuje PNS a Česká pošta,

Předplatné agentura A.L.L. Production, s.r.o., box 732, 111 21 Praha 1, Tel.: 234 092 851, e-mail: dobaseniuru@predplatne.cz. Registrace MK E 16412, ISSN 1801-5859. Články vyjadřují názory autorů a nemusejí být totožné s názorem redakce. Nevyžádané texty a foto se nevracejí.

DALŠÍ ČÍSLO VYJDE 29. července 2011.

**Rada seniorů
České republiky**
občanské sdružení

PORADNY RS ČR

Sídlo pražské poradny Rady seniorů České republiky je v Domě odborových svazů v Praze 3, nám. W. Churchilla 2. Telefonní spojení: 234 462 073-7
oblast sociální: 234 462 074
oblast právní: 234 462 074
oblast bytová: 234 462 076
E-mail: poradna.praha@rscr.cz
Poradny Rady seniorů ČR jsou i letos pro všechny seniory zdarma.
Návštěvní hodiny:
Každý pracovní den (8-14 hod.) je otevřena poradna sociální. Pracovníci poradny vyřizují každé pondělí a středu (14-16 hod.) otázky právní, každé úterý a čtvrtek (14-17 hod.) otázky bytové.

Aktuální informace k práci jednotlivých poraden najdete také na www.rscr.cz.

KONTAKTNÍ ÚDAJE REGIONÁLNÍCH PRACOVÍŠŤ RS ČR:

Brno:

Dům odborových služeb,
Malinovského nám. 4 – kancelář 414
Telefon: 532 269 414
e-mail: poradna.brno@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je Ing. Pavel BŘEZA.

Hradec Králové:

Dům odborových služeb,
Gočarova 1620 – kancelář 405
Telefon: 495 521 048
E-mail: poradna.hradec.kr@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je Prof. RNDr. PhMr. Jan SOLICH, CSc.

Ostrava:

Ostrčílova 4/2691, 5. patro
Telefon: 599 445 532
E-mail: poradna.ostrava@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je Ing. Oldřich POSPÍŠIL.

Plzeň

Právní poradenství starobním důchodcům: Tomanova 5, 4. poschodí, každý čtvrtek od 14 do 17 hodin. Objednávky předem jsou možné na tel. číslo 377 421 619 každé pondělí v době od 9 do 12 hod. a každou středu od 14 do 17 hod.

UPOZORNĚNÍ

Svoje osobní návštěvy v poradnách si předem domluvte telefonicky. Vyhnete se nepříjemným situacím, kdy očekávanou pomoc kvůli nepřítomnosti příslušného odborníka nedostanete.

POZN.: Ve všech poradnách lze zakoupit aktuální Dobu seniorů!

RS ČR: Bydlení seniorů musí být prioritou státu

Ministerstvo pro místní rozvoj se v současné době snaží dohnat to, co se u nás bohužel zanedbávalo. Chce vytvořit a začít také prosazovat ucelenou koncepci státní bytové politiky. První analýzy a návrhy už předložilo. Vzhledem k tomu, že tematika se bytostně dotýká mnoha seniorů, požádali jsme o rozhovor předsedu Rady seniorů ČR Zdeňka Pernese.

■ Dr. Zdeněk Pernes

■ Jak tyto snahy o novou bytovou koncepci hodnotíte?

Koncepce bytové politiky státu jsou v České republice zpracovávány od roku 1999, velký problém je ale v realizaci. Např. za léta 2005 až 2010 se kromě podpory vlastnického bydlení nesplnilo téměř nic. A pokud bych měl srovnávat současnou koncepci s těmi předchozími, zejména v analytické části je zpracována velmi kvalifikovaně a objektivně. V návrhové části oceňujeme konkrétnost a zejména pozornost seniorskému bydlení, které je zejména u sektoru nájemních bytů velmi zanedbáno.

■ Z analýz vyplývá, že nájemní bydlení už je, vzhledem k nárůstu nájemného, velkým problémem pro osamělé seniory a také pro skupinu samoživitelů a samoživitelů. I v analýze ministerstva se uvádí, že ve velkých městech náklady na bydlení dosahují až osmdesát procent příjmů. Jaké zkušenosti máte, pokud jde o seniorskou populaci, Vy?

Ano máte pravdu, náklady na bydlení seniorů, bydlících v nájemních bytech v Praze, Brně a v dalších velkých městech, jsou nepřiměřeně vysoké a u osamělých seniorek a seniorů extrémně vysoké. Např. v Praze dosahují náklady na bydlení u průměrné seniorské rodiny (1,5 seniora bydlícího v bytě o 56 m² podlahové plochy) již 49 % penze a u osamocené žijícího seniora 77 % penze. Ve větších bytech pak 90 a více procent penze. Vysoké náklady na bydlení eliminují jeho dostupnost, kterou je český stát ze zákona povinen starším lidem zajistit. Oceňuji, že analytická část koncepce politiky bydlení na tento problém upozorňuje.

■ Dnes je tomu tak, že existují sociální příspěvky a doplatky na bydlení, které mají pomáhat sociálně slabým, aby mohli uhradit náklady na bydlení a přitom

i slušně žít a nestali se z nich bezdomovci. Loni tak byly rozděleny 4 miliardy korun. Jak víme, neřeší to ale situaci seniorů v tzv. nadměrných bytech. Z ministerského textu zaznívá, že by se měly přezkoumat parametry systému pomoci. Co si o tom myslí RS ČR?

Obě sociální dávky jsou ve vztahu k seniorské populaci nedokonalé, Rada seniorů na tuto realitu stát již tři léta upozorňuje. Tzv. příspěvek na bydlení je nastaven na byty normativně stanovené velikosti, tj. 38 m² pro jednočlennou domácnost a 52 m² pro domácnost dvojčlennou. Čím větší byt, tím dostanete méně peněz, u bytu většího než 76 m² pak nedostanete nic. Seniori se do menších bytů přestěhovat chtějí, problém je v tom, že malometrážní byty nejsou za dostupný nájem k dispozici a města je k přestěhování nenabízejí. Např. jenom v Praze chybí pro seniory 16 400 malometrážních bytů nebo bytů s pečovatelskou službou. A doplatek na bydlení? To je dávka pro lidi s příjmem oscilujícím okolo životního minima, tj. okolo 3 126 Kč měsíčně. Seniori ale mají penze větší a proto na dávku nedosáhnou. Tedy kromě cca 5 000 z 2 270 000 příjemců starobních penzí. Jde o velký problém, Rada seniorů opakovaně předkládá ministerstvu práce a sociálních věcí konkrétní legislativní návrhy k jeho vyřešení. Naposledy při současné tzv. „Sociální reformě“. Určitě je proto správné, že ministerstvo pro místní rozvoj problém znovu otevírá. Čas ale nečeká, stát zaspal dvě léta.

■ Skutečností je, a i to se v analýze objevuje, že přístupy se různí. Obce sice disponují byty, ale neexistují obecně daná pravidla, jak se zachovat v určitých situacích. Takže zatímco třeba v jedné městské části osamělému seniorovi jednorázově pomohou, o ulici dál – v jiné čtvrti

– taková pomoc neexistuje. Čím je to podle Vás způsobeno a co s tím dále?

Přesně tak, vše je na odpovědnosti politiků a také na zákonných garancích státu. V České republice se jaksí pozapomnělo, že seniori jsou tou sociální skupinou, které je právo na bydlení garantováno Ústavou. A to na základě Evropské sociální charty a dalších mezinárodních dokumentů, které ČR ratifikovala. V příslušných zákonech již ale právo na bydlení seniorům garantováno není, a právě to je nezbytné napravit. Minulá koncepce státní politiky bydlení, tj. na léta 2005 až 2010 ukládala odpovědným ministerstvům po vzoru vyspělé Evropy vypracovat zákon a založit sektor tzv. neziskového nájemního bydlení pro ohrožené sociální skupiny. Ale nebylo uděláno nic, a to již ve většině měst máme tržní nájemné. Rada seniorů existenci neziskového nájemního sektoru programově prosazuje.

■ Jak mám chápat požadavek RS ČR, aby byla zvýšena odpovědnost obcí za bydlení seniorů?

Znovu opakuji, problém je v nedokonalých zákonech. Obce nemají povinnost seniorům bydlení zajistit, ani jeho dostupnost na místním trhu s byty garantovat. Na druhé straně ale např. výzkum „O dostupnosti přiměřeného nájemního bydlení seniorů v hl. m. Praze“ prokázal, že většina městských částí se snaží pomoci. A to i vlastními sociálními dávkami, když ty státní nestačí. Volných malometrážních bytů a bytů s pečovatelskou službou je ale málo a žádostí o pomoc řádově více. Rada seniorů ČR požaduje, aby stát považoval seniorské bydlení a jeho dostupnost za společenskou a sociální prioritu a obce za veřejný zájem.

■ V diskusi je občas slyšet, že na přijetí zákona o sociálním bydlení, který by

mohl věci přinejmenším jasněji definovat, je prý brzy, protože někteří by mohli, vzhledem k ještě neusazenému bytovému trhu, situaci zneužívat. Vaše stanovisko je jaké?

Deregulace nájemného, kromě 29 měst, skončila a nájemné je sjednáváno tržně. Také příspěvek na bydlení má být pro příští rok nastaven na „nájemné v místě a čase obvyklé“. Jinak to asi nejde, nové podmínky jsou objektivní realitou. Hranice sociální ochrany je tedy definována cenou nájemného v „místě a čase obvyklém“, které má být uveřejňováno prostřednictvím tzv. cenových map. Úřady práce, tj. orgány, které příspěvek na bydlení vyplácejí, se budou muset kvalifikovaně se situací vypořádat. Zákon o sociálním bydlení by měl být nastaven také na nájemné „v místě a čase obvyklém“. Rozdíl bude pouze v tom, že zákon o sociálním bydlení bude navíc definovat nastavení podmínek přístupu k sociálnímu bytu, velikostní parametry sociálního bytu, dobu a výši adresného, podporovaného nájmu, atd. A to diferencovaně podle objektivních potřeb jednotlivých cílových skupin populace. Rada seniorů ČR např.

prosazuje, aby starší senioři mohli z důvodu věku dožít ve stávajícím bytě a nemuseli se stěhovat jinam. Sečteno a podtrženo, zákon o sociálním bydlení měl podle našeho názoru existovat současně s uvolněním nájemného. Tj. od 1. ledna 2011.

■ *V analýze ministerstva se uvádí, že nová koncepce bytové politiky musí na základě vnímání aktuálních společenských, ekonomických a politických východisek definovat cíle, kterých má být*

dosaženo, nástroje pro jejich naplňování a stanovit termíny pro jejich dosažení.

To zní hezky. Zároveň se člověk musí ptát, proč současná situace je taková, jaká je. Jak to vidíte Vy?

Návrhová část koncepce, tj. soubor vizí, strategických cílů, priorit, nástrojů, úkolů a termínů realizace bytové politiky státu, je vypracována pro seniory vstřícně a také s konkrétní odpovědností jednotlivých ministerstev. Problém vidím v čase, tvorba většiny nových právních předpisů k zabezpečení dostupnosti bydlení seniorům se má začít realizovat až po 30. červnu příštího roku. Než budou hotové a projdou všemi etapami legislativního procesu uplynou dva roky. A to je pozdě. Regulace nájemného v posledních 29 městech skončí koncem roku příštího. Tj. o jeden a půl roku dříve. Ale abych odpověděl na Vaši otázku. Situace je špatná proto, že všechny vlády od roku 2005 se schválenou koncepcí bytové politiky státu pro nájemní bydlení prostě neřídily. Tedy kromě spustění skokové deregulace nájemného od roku 2007, která během pěti let zdrazila nájemné např. v hl. m. Praze z 33 Kč za 1 m² na 128 Kč za 1 m² podlahové plochy bytu. Rada seniorů ČR doufá, že stát se, na rozdíl od uplynulých let, bude chovat odpovědněji.

Za rozhovor poděkoval
Fantišek VONDERKA ■

Vláda u občanů propadla

Zřejmě inspirována vysvědčeními na konci školního roku, uspořádala společnost pro výzkum veřejného mínění Sanep v červnu průzkum zaměřený na hodnocení ročního působení vládního kabinetu, složeného ze zástupců z ODS, TOP 09 a VV. Drtivá většina účastníků výzkumu výsledky práce vlády hodnotila velice negativně a soudí, že se Česká republika kvůli ní nachází v rozkladu. Tento názor podle průzkumu Sanep zastává 76,9 % lidí.

Účastníci průzkumu odpovídali na dotaz formulovaný na základě názoru politoložky Vladimíry Dvořákové, která uvádí několik příčin, jež dle jejího názoru svědčí o politickém rozkladu země. Mezi tyto příčiny řadí například nefunkční, byť silnou a ideologicky nepolarizovanou vládu, zájmové skupiny využívající politických stran k prosazování svých cílů, nekonceptnost jednotlivých ministerstev, popírání principů právního státu či nedo-

statek kvalitních a odpovědných úředníků. Nešlo jen o hodnocení vlády jako celku.

Lidé se zároveň domnívají, že premiér Petr Nečas (ODS) „není schopný a kompetentní“. Názor zastává 71,1 % lidí.

Nejvíce lidí (71,7 %) by vyměnilo ministra obrany Alexandra Vondru (ODS). Veřejnost by dle průzkumu uvítala i odchod ministra financí Miroslava Kalouska (TOP 09), práce a sociálních věcí Jaromíra Drábka a zdravotnictví Leoše Hegera (TOP 09), pro jehož výměnu se vyslovilo 69,9 % lidí. Více než 60 % respondentů rovněž souhlasí s výměnou ministra školství Josefa Dobeše (VV).

O mnoho lépe nedopadli ani další ministři. I pro ně platí, že více lidí by si přálo jejich odchod z vlády než setrvání v ministerských křeslech. Většina veřejnosti (56 %) se podle průzkumu Sanep zároveň nedomnívá, že by personální obměna mohla vládě pomoci k vnitřní jednotě a realizaci reforem.

(red) ■

Seniorská zábava U strců

Vinárna U strců v pražské Budečské ulici v neděli 12. června patřila seniorům. Podnik, který čeští televizní diváci znají hned ze 6 televizních silvestrovských pořadů, se totiž už před časem rozhodl věnovat jedno nedělní odpoledne v měsíci (15–18 hodin) právě seniorské veřejnosti. Přijít může ale každý. Čekají ho tři hodiny příjemné zábavy, kdy mnohé písničky společně zpívá celý lokál. Není divu: majitelem vinárny je zpěvák Milan Černohouz (68), který řadu let zpíval s nezapomenutelným Orchestrem Gustava Broma či Orchestrem Studio Brno a během své hlavní kariéry natočil více než devět stovek (!) různých písní. Měl už tehdy pověst všestranně nadaného zpěváka, který je schopen zazpívat jakoukoli píseň z žánru populární i lidové hudby. Že ze svého kumštu nic neztratil, předvedl i během seni-

orské neděle 12. června. Ať už zpíval šlágry z doby swingu, moravské či jihočeské lidovky nebo hity známé od táborových ohňů trampských osad. Nebyl sám, kdo ba-

vil nadšené publikum. Zpívala také Dáša Cortéssová, které sekundoval její manžel Václav Rezek. Tato dvojice seniorů, známá též jako Duo RiC, Dobře seniorů prozradila,

že společně s kolegou Karlem Deylem připravili hodinový program s názvem Úsměv sluší každému (více v srpnovém vydání DS), určený především pro domovy důchodců. U strců se všichni náramně bavili, čas plynul jako voda a skoro nikomu se nechtělo jít domů... Protože přicházejí prázdniny, kdy mnoho seniorů odjíždí z velkoměsta na venkov, další seniorské odpoledne se uskuteční až 25. září. Doporučuji si toto datum zaznamenat a přijít o chvíli dřív, abyste si měli kam sednout. Pokud byste chtěli „okoštovat“ atmosféru U strců, tak zábava tam (to i venku před lokálem) bude určitě ve čtvrtek 30. června, kdy tu bude akce s názvem Počátek slaměných vdovců v Čechách a na Moravě. Konec slaměných vdovců se pak bude slavit 1. září...

(fav) ■

Foto: autor

Život plný zpěvu

Sál Společenského centra ve Skuhrově nad Bělou byl v neděli 12. června navečer svědkem koncertu na počest 90. narozenin Jaroslava Ehla, osobnosti nejen rychnovského regionu. Jaroslav Ehl, šesté dítě Františka Ehla, slévačského mistra v místní firmě Porkert a později starosty obce, absolvoval v letech 1936 až 1940 učitelský ústav v Hradci Králové v oborech český jazyk, tělocvik a výtvarná výchova, jeden rok hospitoval (místa tenkrát nebyla) a pak postupně učil v Kvasínách, Lupenici i Javorníci, až byl v letech 1953–1982 ředitelem základní školy ve Skuhrově nad Bělou. Byť jeho oborem nebyla hudební výchova, jeho velikým zájmem byla právě hudba. Byl členem významných českých sborů

a po čtyřicet tři let 1963 až 2006 sbormistrem Prausova pěveckého sboru v Rychnově nad Kněžnou a poté další tři roky v řadách zpěváků – basistů. Je nositelem Ceny F. M. Pelcla, Čestného uznání Unie českých pěveckých sborů (UČPS), zlatého odznaku Města Rychnova nad Kněžnou a nyní i zlatého odznaku Unie českých pěveckých sborů (UČPS) s granáty. Kromě hudebních aktivit je také stále členem spolku chovatelů drobných zvířat (na své králíky nedá dopustit). „Vysoký, štíhlý, ušlechtilý pán s velkými dlaněmi a dlouhými prsty, jenž pevně a přitom laskavě dovede zpěváky k výjimečným výkonům i prožitkům z hudby,“ charakterizuje Ehlovu práci jeho nástupkyně Dagmar Zemánková. Sbor nese jméno rychnovského rodáka, hudebního skla-

datele a pedagoga, Arnošta Prause, žáka Antonína Dvořáka. Sdružuje zájemce o tradiční sborový zpěv i společenský život, v roce 2008 oslavil už 140. výročí svého založení. V roce 2006 převzala jeho vedení absolventka sbormistrovství na Univerzitě Karlově v Praze Dagmar Zemánková. A právě prausovci a všichni přítomní byli také svědky vyznamenání Jaroslava Ehla nejvyšším oceněním Unie českých pěveckých sborů, jež mu předal Miloslav Samek, šéfredaktor periodika pro pěvecké sbory Cantus. Prausův sbor na koncertu na počest oslavence uvedl díla mj. z italské renesance, barokní hudby, současné sborové tvorby a skladby na lidovou notu.

Josef KRÁM ■

Foto: autor

ŘECKO 12 - 14 dní
apartmány u moře s bazénem
www.cklotos.cz 4 500 - 7 700,-Kč
Tel: 466985652 včetně dopravy,
posledních několik míst .Slevy pro děti a seniory.
odjezd z Prahy, H.K., Pardubic, Brna.

KATALOG ZDARMA

Nadšení i rozhořčení

V pravé poledne 1. června se opět otevřela Zlatá ulička na Pražském hradě, která byla více než rok v rekonstrukci. Symbolickou pásku přestříhl prezident Klaus. Hlavním důvodem uzavření v květnu 2010 byla nutná oprava zastaralé kanalizace, která ohrožovala statiku tamních budov. Také domky ve Zlaté uličce prošly zásadní proměnou a zavedou návštěvníky například do zlatnické dílny z období pozdního

baroka, renezanční krčmy, obydlí bylinkářky nebo slavné kartářky. Znovuotevřená Zlatá ulička ale bohužel nevyvolávala jen nadšení. Svědčí o tom i dopis, která do DS poslala paní Libuše Mojková z Brodku u Přerova. „Téměř každý rok navštěvuji se svými kolegyněmi Prahu. Až do 2. června letošního roku jsme jezdily s nadšením, že uvidíme zase něco nového. Vždy obějdeme i Pražský hrad. Letos jsme začaly ná-

vštěvou Trojského zámku. Personál zámku i průvodkyně byli vynikající, příjemně nás překvapil vstup za 1 Kč pro nás nad 70 let a 60 Kč pro mladší seniorky. Velké zklamání jsme naproti tomu zažily na Pražském hradě, kde jsme chtěly navštívit pouze Zlatou uličku. Bylo nutné zakoupit vstupenku nejméně za 250 Kč! Považuji za nehorázné, že jsme musely platit i to, o co jsme tentokrát neměly zájem. Jestliže jsem byla již 10x ve Vladislavském sále, proč bych musela jít po jedenácté anebo zaplatit, i když tam tentokrát nechci? Kdo a proč podminil návštěvu Zlaté uličky úhradou celé trasy, koho tím vlastně podporujeme? Považuji to za arogantní a nemorální. Za stanovených podmínek nemají rodiny s nižšími příjmy možnost některé památky v republice navštívit. Národní památky jen pro bohaté? Odjížděly jsme rozhořčený a podotýkám, že rozhořčených návštěvníků bylo více.“ Tolik dopis. Nezbývá než doufat, že to brzy konečně dojde i odpovědným a i na Hradě přizpůsobí ceny průměrné české peněženky, popř. umožní návštěvy vybraných jednotlivých památek...

(fav) ■

Bílkovi ve „své“ vile

Do Doby seniorů jsme dostali dopise ze Znojma. Píše se v něm: „Chtěla bych vám poděkovat za upoutávku v rubrice Tipy letem. Byla tam nabídka nedávno zrekonstruované Bílkovy vily v Praze. Přešla jsem ty řádky s povzdechem, že je to jen pro místní. V té době se blížily manželovy narozeniny a já marně přemýšlela, čím ho překvapit. Znáte to. Na dotaz, co si přeješ, je v tomto věku dost často odpověď – už nic nepotřebuji. Chtěli jsme narozeniny slavit nejen doma s dcerou a vnoučaty, ale i se synem v Praze. A já jsem si vzpomněla na váš tip a zavolala synovi: „Je to sice jen nápad, ale pokus se na dobu až k vám přijedeme, zamluvit prohlídku v Bílkově vile.“ Podařilo se. Nejvíce práce nám dalo utajit před manželem, kam ho vlastně vezeme. Prozradili jsme to až před vilou. Personál rezervoval prohlídku jen pro naši rodinu, pro důchodce za symbolickou jednu

korunu, a plně se nám věnoval. Ještě jsem nenapsala to hlavní: původní majitel vily se jmenoval František Bílek, stejně jako můj manžel. Majitel vily zemřel v roce 1941, můj manžel se v tom roce narodil. Podobných srovnání nejen

numerologických jsme s paní průvodkyní během prohlídky našli více. Oslavenec byl mile překvapen, všem se nám prohlídka líbila. Děkuji ještě jednou za tip na dárek ke kulatinám...“ Za redakci k dopisu paní Bílkové dodáváme: jsme rádi, že naše tipy čtenářům pomáhají a jsme rádi i za vstřícnost personálu vily. Kéž by podobných příkladů človenství bylo co nejvíce!

(red) ■

Co by nájemníci měli vědět

OSM OTÁZEK A ODPOVĚDÍ

k novele občanského zákoníku

Jedním z dokumentů, který zásadně mění povinnosti a práva nájemců a pronajímatelů bytů, je novela občanského zákoníku, zveřejněná letos 3. května ve Sbírce zákonů. Sdružení nájemníků ČR v rámci připomínkového řízení vyjadřovalo nesouhlasná stanoviska k celé řadě navrhovaných opatření, žel bez výsledku. Novela tak upravuje práva a povinnosti nájemníků a majitelů většinou ku prospěchu majitelů. Podle slov ministra pro místní rozvoj Kamila Jankovského ve Sněmovně „cílem je **posílit smluvní volnost** pronajímatelů bytů při nakládání se svým majetkem, avšak při zachování **nezbytné ochrany** nájemníků.“

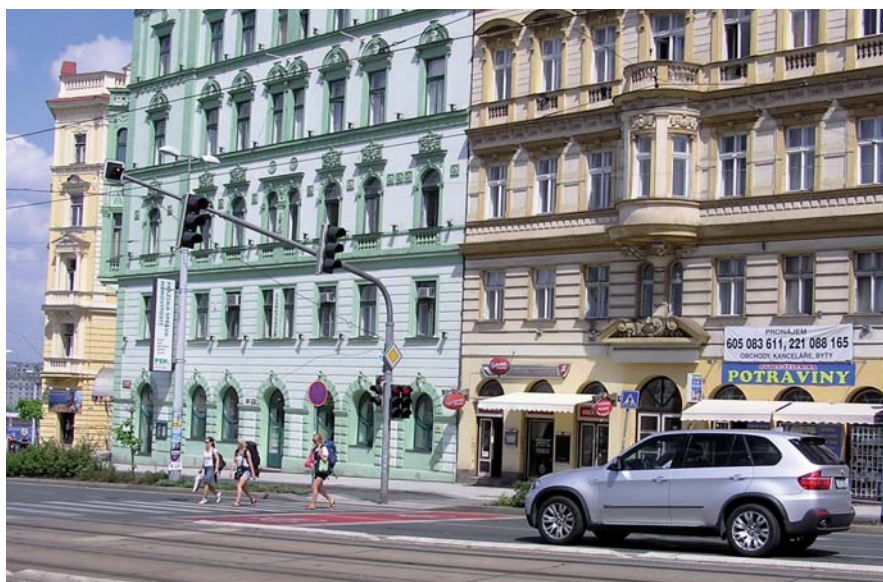
II Jak se bude postupovat při zvyšování nájemného z bytu?

Nedojde-li po skončení účinnosti zákona č. 107/2006 Sb. o jednostranném zvyšování nájemného ke sjednání nájemného dohodou, může pronajímatel písemně navrhnout nájemci zvýšení nájemného. Mohou nastat dva případy.

První – nájemce souhlasí: Pak nájemné zvýší počínaje třetím kalendářním měsícem od doručení návrhu.

Druhý – nájemce do dvou měsíců na návrh písemně nesdělí, že se zvýšením souhlasí. V takovém případě má prona-

nabylo účinnosti v okamžiku vyhlášení novely občanského zákoníku ve Sbírce zákonů.

jímatel právo ve lhůtě dalších tří měsíců požádat soud, aby určil výši nájemného, které je v místě a čase obvyklé. Výši nájemného určí soud ke dni podání návrhu.

Opatření týkající se sjednávání nájemného a rozhodování soudů o sporech

III Mění se pravidla pro přechod nájmu bytu?

Zemře-li nájemce a nejde-li o společný nájem bytu, přejde nájem na osobu, která žila v bytě s nájemcem ke dni jeho úmrtí ve společné domácnosti a nemá vlastní byt. Je-li touto osobou nájemcův manžel (manželka), partner (partnerka), rodič, sourozenec, zeť, snacha, dítě nebo vnuk, je na tento přechod nárok bez jakýchkoliv dalších podmínek. Na jinou, než uvedenou osobu, která žila s nájemcem ve společné domácnosti v den jeho úmrtí a nemá vlastní byt, však přejde nájem jen tehdy, pokud pronajímatel s jejím bydlením v bytě písemně souhlasil.

Hlavní změna spočívá v tom, že i když nájem bytu přešel ze zákona, skončí nejpozději dnem uplynutí dvou let od okamžiku přechodu nájmu. Nový nájemce si tedy musí před skončením nájmu s pro-

DS posiluje bytové poradenství

V naší zemi dochází v současné době k řadě doslova převratných změn v bytové oblasti. Přechod na smluvní nájemné, novela občanského zákoníku, příprava nového občanského zákoníku a nové koncepce bytové politiky v ČR vyžadují značnou pozornost. Je to téma, které zajímá nájemníky bez rozdílu věku. V Době seniorů se této ožehavé problematice už od prvních čísel systematicky věnujeme. Seniorům také bezplatně poskytují poradenství bytové poradny RS ČR...

Členem Rady je rovněž Sdružení nájemníků ČR (SON). Právě ve spolupráci s ním jsme se rozhodli bytové poradenství v DS dále posílit. Víme totiž, že zejména senioři se často dostávají kvůli změnám a novým opatřením v oblasti bytové politiky a bydlení do situací, které sami mnohdy nedokážou řešit.

Připomínky k nájemnímu bydlení si ministr Jankovský mohl vyslechnout i na konferenci, kterou k tomuto tématu letos společně zorganizovaly Sdružení nájemníků a Rada seniorů ČR.

najímatelem domluvit jeho pokračování, nebo si hledat jiné bydlení.

Ukončení nájmu dva roky po přechodu nájmu se netýká lidí, kteří dosáhli k okamžiku přechodu nájmu věku 70 let či nedosáhli věku 18 let. V druhém případě ale nájem skončí nejpozději dnem, kdy tato osoba dosáhne věku 20 let, pokud se nájemce s pronajímatelem nedohodnou jinak.

Novela občanského zákoníku ruší možnost přechodu nájmu bytu v případech, kdy nájemce opustí trvale společnou domácnost, s výjimkou opuštění domácnosti jedním z manželů v případě společného nájmu bytu.

Změny občanského zákoníku dle novely jsou účinné kromě sjednávání nájmeného až od prvního dne šestého měsíce po vyhlášení novely ve Sbírce zákonů. Do té doby platí pro přechod nájmu bytu i ostatní záležitosti ustanovení dle původního znění občanského zákoníku. To znamená, že do doby účinnosti novely se například přechody nájmu bytů neomezují dvěma roky.

Majitel prý musí dát souhlas s pobytem osoby, se kterou chce nájemce bydlet. Není to porušení lidských práv?

Dnes má nájemce možnost vzít si do bytu kohokoliv. Podle novely bude mít pronajímatel právo vyhradit si v nájemní smlouvě

souhlas s přijetím další osoby do bytu. To neplatí, jde-li o osobu blízkou nebo další „případy zvláštního zřetele hodné“.

Případné spory bude rozhodovat soud.

Mění se něco i při oznamování změn v počtu osob v bytě?

Dosud má nájemce povinnost oznamovat pronajímateli změny v počtu osob v bytě a to především za účelem správného vyúčtování nákladů za služby zajišťované s užíváním bytu.

Podle novely bude nájemce povinen kromě počtu oznámit i změny v identitě osob a to ve jménech, příjmeních a datech narození a úmrtí. Nájemce je rovněž povinen oznámit pronajímateli uzavření manželství nebo přechod nájmu.

Rozšířená oznamovací povinnost má být splněna bez zbytečného odkladu. Nesplnění této povinnosti může mít vážné důsledky. Pokud to nájemce neučiní ani do dvou měsíců ode dne, kdy změna nastala, může dostat výpověď z nájmu bytu i bez přivolení soudu.

Jak je to v případech dlouhodobé nepřítomnosti nájemce v bytě?

Jestliže nájemce ví, že bude dlouhodobě nepřítomný v bytě, např. při delším pobytu v cizině, má povinnost oznámit tuto skutečnost pronajímateli. Současně označí osobu, která po tuto dobu zajistí možnost vstupu do bytu v případě, že to bude

nezbytně nutné. Půjde např. o možné havárie, kdy je třeba dostat se do bytu, aby se předešlo škodám.

Podle novely občanského zákoníku má mít majitel možnost omezovat počet členů domácnosti. Jak to bude posuzovat?

Pronajímatel má nyní výslovně zakotvené právo požadovat, aby v bytě žil jen takový počet osob, který je přiměřený velikosti bytu a nebrání tomu, aby všechny osoby mohly řádně užívat byt a žít v hygienicky vyhovujících podmínkách.

Naplnění tohoto ustanovení bude zřejmě velmi problematické, i když Sdružení nájemníků chápe snahu zákonodárců předcházet přeměně bytů na ubytovny.

Mění se novelou ustanovení týkající se výměn bytu?

Nájemci si mohou stejně jako dosud dohodnout výměnu bytu. Pokud s výměnou nebude pronajímatel souhlasit, nebude už soud oprávněn svým rozhodnutím nahradit projev vůle pronajímatele. V praxi to bude znamenat, že dojde k výraznému snížení počtu výměn bytů a zhoršení podmínek nájemců.

Ruší se služební byty

Institut služebních bytů novela již neobsahuje. Počítá se pouze s možností uzavřít nájem na dobu výkonu práce nájemce pro pronajímatele s tím, že dle této úpravy byl upraven i zánik nájmu v těchto bodech.

Zpřísňují se i podmínky pro nájem dřívějších služebních bytů. Například i když přestane nájemce vykonávat určité práce pro pronajímatele, na které je vázán nájem bytu, kvůli věku, zdravotnímu stavu nebo z jiného vážného důvodu, skončí nájem uplynutím dvou let. Užívá-li služební byt po smrti nájemce osoba blízká, bude povinna na výzvu pronajímatele byt vyklidit do tří měsíců.

(son) ■

PC poradna

Máte-li podezření, že je váš počítač napaden počítačovým virem a nemáte zabezpečenou aktuální ochranu vašeho počítače, poříďte si antivirový software s nejnovější antivirovou aktualizací a ihned nechte zkontrolovat programové vybavení vašeho počítače. Jen tak budete mít téměř jistotu, zda je počítač napaden nebo ne. Pokud takovou ochranu máte, pak víte s jistotou, že se nějaký počítačový virus pokouší dostat do vašeho PC. V takovém případě nesmíte hlášku antivirového programu ignorovat, ale okamžitě jednat. V žádném případě nedovolte infikovanému souboru pokračovat v činnosti. Nejlepší řešení je **infikovaný soubor ihned smazat**.

Pokud už je na tyto rady pozdě, pak se dostaví následující chování počítače napadeného virem:

- Počítač pracuje pomaleji než obvykle, pevný disk je stále v činnosti mimo naši kontrolu (dělá si co chce).
- Počítač přestane reagovat, často dochází k jeho zablokování.
- V počítači dojde k chybě a poté se počítač každých pár minut restartuje.
- Počítač se samovolně restartuje. Počítač nepracuje obvyklým způsobem.
- Aplikace v počítači nefungují správně, případně nejdou spustit.

Napadly můj počítač viry?

- Disky nebo diskové jednotky nejsou k dispozici.
- Nelze správně vytisknout různé položky.
- Zobrazují se neobvyklá chybová hlášení.
- Zobrazují se zdeformované nabídky a dialogová okna.
- Nedávno otevřená příloha má dvojí příponu, například JPG, VBS, GIF nebo EXE.
- Z neznámého důvodu je zakázáno použití antivirového programu. Navíc nelze antivirový program restartovat ani aktualizovat.
- Do počítače nelze nainstalovat antivirový program nebo nelze tento program spustit.
- Na ploše počítače se zobrazí nové ikony, které jste tam neumístili nebo které se nevztahují k žádným nedávno instalovaným programům, případně se změnily ikony stávající.

- Z reproduktorů zní neočekávané neznámé zvuky nebo hudba.
- Z počítače zmizí program, který jste ale záměrně neodstranili.

Toto jsou obvyklé příznaky napadení. Mohou být ale také způsobeny potížemi s hardwarem nebo softwarem, které s počítačovým virem vůbec nesouvisí. Dokud nespustíte **Nástroj pro odstranění škodlivého softwaru** a poté do počítače nenainstalujete některý aktuální antivirový program, nemůžete si být jisti, zda je počítač skutečně napaden virem, nebo ne. V případě, že nástroj pro odstranění škodlivého softwaru najde infikované soubory (mnohdy i několik set), je nutné všechny nalezené soubory z počítače odstranit. V případě, že to neuděláte, pak máte jistotu, že vám škodlivý software v PC zůstane. Antivirový program nebo nástroj na odstranění škodlivého softwaru vám oznámí, o jaký počítačový virus se jedná. Podrobné informace o jeho chování a způsobu odstranění se dovíte například na internetových stránkách **www.viry.cz**.

Nejspolehlivější a mnohdy jediné řešení na 100 % vyčištění vašeho počítače od zavirování je zformátování pevného disku (Format C:). Tak se ovšem nezabavíte jen virové nákazy, ale přijmete o úplně všechna data. Pravidlo proto zní: důležitá data vždy zálohovat.

Zdeněk HŘEBEK ■

Rady letem

V DS na základě dohody se Sdružením obrany spotřebitelů (SOS) zařazujeme příspěvek z jeho internetových poradén.

Dotaz: Když mi přišla faktura od firmy Online Investment Group Ltd. (dale jen OIG) lekla jsem se a zaslala e-mail, že chci od smlouvy odstoupit. Dnes mi od nich přišel e-mail, že jsem se zaregistrovala na jejich hokejovém informačním portálu a uvedla tam všechny údaje, vyžadované k uzavření smlouvy. Vyplněním údajů jsem prý s nimi uzavřela smlouvu, která je v souladu se zákony Slovenské republiky. Jasně prý byly také uvedeny ceny jejich služeb. Já tak musím uhradit 49,95 Eur. Pokud prý peníze okamžitě neodělu, bude částka navýšena o příslušné úroky.

Odpověď: Více informací naleznete k této kauze zde: <http://www.spotrebitel.info/spolenost/268-oig-shrnujici-a-doplujici-informace.html>.

Ve zkratce je možné uvést, že:

- Obecně platí, že smlouva mezi spotřebitelem a OIG nevznikla, protože spotřebitel neprojevil svobodnou a vážnou vůli uzavřít smlouvu. Jedná se tedy o nicotný právní úkon, který nemá žádné právní účinky. V jednotlivých situacích ale může být i právní posouzení odlišné, proto, když máte pochybnosti, je potřebné dotaz více konkretizovat (jestli došlo z Vaší strany k nějaké platbě nebo jste dopisem/mailem uznali vznik smlouvy; jestli jste obdržel dopis od jiné společnosti (např. společnosti vymáhající dluhy, příp. soudu).
- I kdyby společnost OIG trvala na tom, že smlouva platně vznikla, je málo pravděpodobné, že svůj nárok bude vymáhat soudně. Její důkazní situace je totiž v tomto případě nejistá: asi těžko Vám dokáže, že jste smlouvu uzavřeli právě Vy (a ne třeba někdo jiný, kdo byl v dané chvíli u počítače). Kdyby k tomu ale došlo, což považujeme za nepravděpodobné, okamžitě nám dejte vědět. Na výše uve-

deném odkazu se navíc nachází i vzor odporu vůči platebnímu rozkazu.

■ Naše sdružení považuje postup společnosti OIG za postup v rozporu se zákonem (zákon o ochraně spotřebitele, trestní zákon), proto již učinilo v tomhle případě patřičné právní kroky. Podali jsme trestní oznámení, které je momentálně ve stádiu řešení (probíhá trestní řízení). Věcí se zabývá také Česká obchodní inspekce. V případě, že byste také Vy chtěli v této věci jednat, můžete se připojit k našemu trestnímu oznámení (nebo i podat trestní oznámení samostatně). Bližší postup je popsán na výše uvedeném odkazu.

■ Společnost OIG zasílá všem na jejich stránkách registrovaným e-maily s „výhružným“ obsahem – různé faktury, předžalobné výzvy, platební „rozkazy“, připomínky apod. Avšak zatím není znám případ v ČR, kdy by společnost OIG věc skutečně dala k soudu. Snaží se takovým způsobem spotřebitele vystrašit – spoléhají na to, že část ze všech registrovaných částku radši uhradí.

Obecně tedy platí – neplatit, protože smlouva nevznikla, není tedy důvod platit. Nejlepší je vůbec nereagovat; když jste již reagovala, tak se nic neděje, v budoucnu je ignorujte.

SUDOKU

Uvedte součet čísel z označených políček.

	2	1				3	5	
8	9		3		4		2	
		3	7	5		8	9	
2	8					7		
9								
		4			1			
6	4		2	3				
	3	2	8					
5							3	

PŘESMYČKY

Najdete skrytý význam těchto anagramů?

KÍVEZEJČ | ŠOKANĚRLKP | RTÍVRER | KLOVDAV | ODAG

LIŠTOVKA NA ČERVENEC

Najděte ukrytou pranostiku. Do redakce zaslal čtenář Zdeněk Frantál z Humpolce

D N Ž K D Y
U Á Y E V B
O P K H A R
I Á Ý Ř V B

VÝHERCI NAŠICH SOUTĚŽÍ

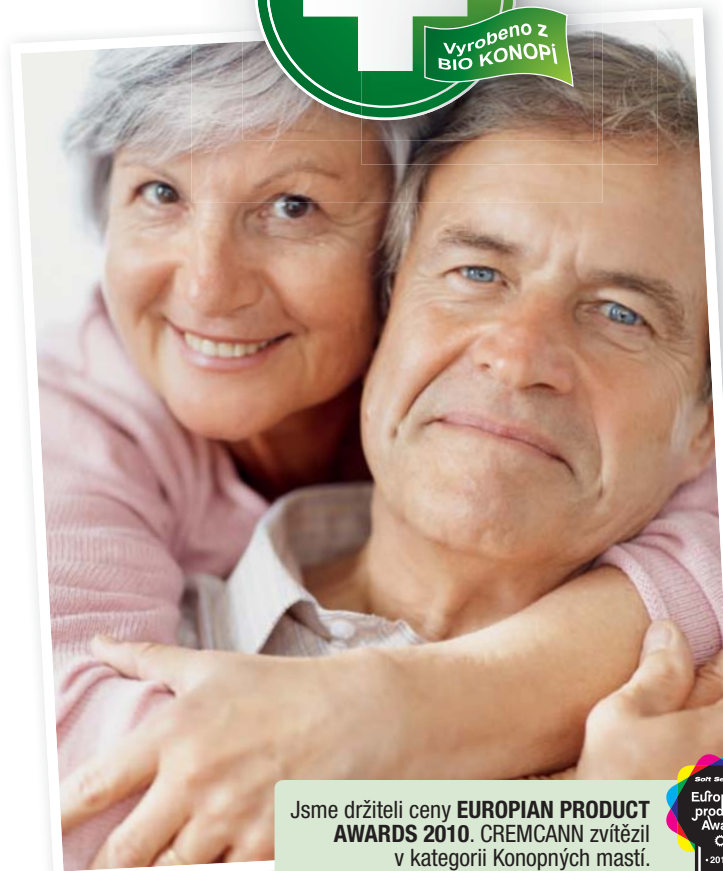
SUDOKU (7, B, 3, 8) Jaroslav Novotný z Hradce Králové; **RÉBUSY** (Ivice, boxér) – Karel Čáp z Brna; **PŘESMYČKY** (Správce sítě, operační systém, intel pentium, intel inside, notebook) – manželé Bílkovi ze Znojma. V závorkách jsou uvedeny správné odpovědi na soutěžní otázky. Výherci dostanou dárkové sady konopných masťů a kosmetiky od sponzora soutěží na str. 11, kterým je společnost Bayer & Romsy. Odpovědi na dnešní zábavné luštění ze strany 11 čekáme na známých adresách (najdete je v tiráži na str. 3 dole) do 20. července.

DOVOLENÁ LÉČÍ (Světový den Červeného kříže se slaví 8. května, v den narozenin zakladatele této organizace Henryho Dunanta) – poukaz na týdenní rekondiční pobyt pro dvě osoby v hotelu MAS v Sezimově Ústí vyhrává Vlasta Pačesová z Prahy. Blahopřejeme! Pro další čtenáře máme dobrou zprávu – o naprosto stejnou

cenu budeme po dohodě se sponzorem soutěže soutěžit i v srpnovém čísle. Nzapomenejte si proto včas zajistit srpnovou Dobu seniorů, abyste se soutěžení o tuto skutečně velmi zajímavou cenu mohli zúčastnit!

LÉČIVÉ KONOPÍ

Jsmo držitelé ceny **EUROPEAN PRODUCT AWARDS 2010**. CREMCANN zvítězil v kategorii Konopných masťů.

KONOPNÁ KOSMETIKA KONOPNÝ OLEJ KONOPNÉ MASTI

ORIGINÁLNÍ RECEPTURA S KŘÍŽEM

Originální recepturu s křížem žádejte také ve Vašich lékárnách

- KLOUBY
- ŠLACHY
- ZÁDA
- VRÁSKY
- VLÁSY
- KŮŽE
- HOJENÍ
- MASÁŽE
- KOUPELE
- RTY
- ZUBY
- OPARY

Seriál DS k bibli 19

Boj Mojžíše s Áronem

Když se Mojžíš dlouho nevracel z vrcholu Sinaje, nahnul se dav lidí kolem Mojžíšova bratra Árona a volal – Udělej obraz Boží a my půjdeme za ním. – Áron

odpověděl – Zlato máte? – A oni snesli náušnice svých žen a dcer. Ze zlata jim Áron udělal sochu telete. A všichni jásalí a věřili, že tohle je tvář boha, který je vyvedl z otroctví. Druhý den ráno snášeli zápalné oběti a klaněli se Zlatému Teleti, a potom jedli a pili, veselili se a tančili jako jejich bývalí sousedé a oddaní faraónovi služebníci kdysi v Egyptě.

Tehdy sestupoval Mojžíš z hory a snášel desky Zákona. Už docházel k táboru a uviděl, jak se zástupy klaní Zlatému Teleti. Rozhořčeně doběhl k oltáři a rozbil ho na padrť. Uctívaného bůžka rozetřel na prach a zlatý prášek nasypal do vody. Věděl, jaké je potřeba odvahy, abychom se jedovatý květ víry nebáli utrhnout a sestoupili troufale k němu, i když roste na okraji strašlivě hluboké propasti.

Bratra Árona se Mojžíš smutně ptal – Co ti lidé udělali, že jsi na ně seslal hřích, před nímž jsme odešli z Egypta? – Áron mlčel. Mojžíš do shromáždění kmene Lévi zamával mečem a zvolal – Kdo je pro Hospodina, za mnou! – A hned se k němu přidali všichni Levité. Rozeběhli se táborem, statečně bojovali a po-

bili modloslužebníky, kteří se klaněli Zlatému Teleti.

Modlitba se neproměnila na falešnou pověru, neklaní se a neškemrá u Zlatého Telete.

Mojžíš vyzval jménem Hospodina – Vyberte ze svého majetku dary na svatyni. Věnujte, co máte nejlepšího. – A lidé přinášeli zlato, náušnice, stříbrné náramky, prsteny a drahé kameny, vzácné kůže a tkaniny, měď i dříví, olej a kadidlo. Přihlásili se dovední umělci a spolu budovali stánek. Ani ostatní nezaháleli, zhotovili roucha, opony a nářadí. Sedm měsíců pilně pracovali, až se světlo svatyně rozžářilo a osvitilo bloudění i cesty přátel.

Z ustanovení Božího nařídil Mojžíš, že každý Izraelita má darovat do Velesvatyně stříbrný peníz. Od té doby se vznášel oblak Boží přítomnosti nad svatostánkem po celý čas putování pouští. Za dne býval oblak mlhavý, za noci ohnivý. Když se vydal kupředu, zvedli se Izraelité a putovali za ním. Utábořili se, až oblak opět stanul nad svatyní.

Taková byla cesta ke svobodě. Nohy vedla po zemi a oči v ohnivém oblaku. Svoboda bez poslušnosti nás přivádí do kraje marného bloudění. Poslušnost bez

■ Mojžíš v podání slavného Michelangela

svobody je otroctvím ducha i těla. Teprve svoboda rozkvetlá v poslušnosti je korunou svobodného ducha.

Velesvatyni halila opona z modročerveného purpuru, protkaná obrazy květů, palem a cherubů. Cizím očím zastírala vchod. Uvnitř ležela archa úmluvy a na ní spočívala kniha Zákona. V arše Izraelité s úctou střežili kamenné desky Desatera. Svrchu byly pokryty křídly dvou zlatých andělů.

Seriál DS ke Knize knih pro DS píše

ThDr. Jan SCHWARZ ■

Příště: Jak přišly desátky

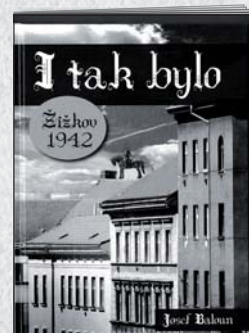
■ Uctívání zlatého telete na fresce v syrském Dura Europos

Válečná doba trochu jinak

Psal se rok 1942, válka byla ve své polovině, její běsnění pustošilo Evropu, dosud vítězná německá vojska u afrického El Alamejnu poprvé utrpěla porážku a zastavil se i jejich postup před Moskvou... V protektorátu Čechy a Morava doba teroru okupantů a strachu. Tak v té době vypadal život dospělých. Ten se ale pouze částečně dotýkal žižkovských kluků. Ti měli i v této pohnuté době své starosti, radosti i problémy. V celosvětovém válečném konfliktu to byl jakýsi minisvět pohody. Jeden z kluků, v roce 1942 mu bylo 11 let, si psal deník, v němž zachytil, co se dělo kolem. Nejen jak se běžně žilo, ale i zajímavosti, které nejsou nikde zaznamenány a ani už nebudou, protože se ani neví, že byly... Jsou

v něm zážitky, které se dnes už nedají vůbec prožít. Podle svého zápisníku vydal nyní senior Josef Baloun knihu s příznačným názvem *I tak bylo – Žižkov 1942*. V jednotlivých příbězích čtenář pozná žižkovské ulice bez aut, může sledovat život běžné rodiny, setká se i s vyhlášenými žižkovskými domovnicemi. Doví se, jak se podomácku vařilo mýdlo, kupovaly bonbonky semtele, vařil sirup z řepy, co byly ložiskáky, Komárovský hadr či jak se prováděl průzkum kanálu pod olšanskými hřbitovy. I z klukovských příběhů začíší strach: to když při svých hrách najdou v křovinách balíčky s pistolemi, které tu v době heydrichiády jejich majitelé odhodili z obav před terorem okupantů. Jen odvážný český poli-

cista se zaslouží o to, aby se nález ututlal a nestal se z něho „případ“. Obsah knížky, kterou obrázky vy-

bavila Zdenka Landová, je plný děje a v příbězích kluků se odrážejí mezilidské vztahy takové, jaké byly. Jsou, navzdory zlé době, bez falše, zášti, lži a násilí. Kontrastují s naší dobou, kdy podle autora Balouna v médiích „lež s násilím převládají a stávají se bohužel normou a nežádoucím vzorem“. Zajímavou knihu vydalo Ottovo nakladatelství.

(fav) ■

Trio knih, které mě potěšily

Jako první to byla kniha „O Národním divadle“ s podtitulem „Zastavení s Františkem Dvořákem“, která dokonale zachycuje slavné osudové dny Národního divadla, architekturu budovy v kontextu doby a příběhy tvůrců generace ND. Uměleckého historika Josefa Dvořáka, autora 35 uměleckých monografií, není třeba ani představovat. Moje gratulace za

pěkné vydání (s barevnými fotografiemi) patří jak autorovi, tak nakladateli Lidové noviny.

Kniha Františka Nepila „Hledání radosti“ přináší drobné prózy – vzpomínky, fejetony, dopisy, medailonky – které z manželovy pozůstalosti vybrala paní Zdenka Nepilová. Kniha, kterou ilustroval jeho dlouholetý přítel Karel Franta,

nám tak připomene nejoblíbenějšího vypravěče druhé poloviny minulého století.

MUDr. Jan Hnízdil představuje svoji úsměvnou a vysoce chytrou knihu „Mým marodům – aneb jak vyrobit pacienta.“ Autor má totiž dar psát přístupně, srozumitelně a s vtipem a elegancí. Věřím, že četba Hnízdilových sloupků, fejetonů a glos někdy nahradí pilulky a jindy i samotného lékaře. Račte se sami přesvědčit.

Váš Vratislav EBR ■

Víte, že

Světznámý autor Mark Twain, velký milovník doutníků (od svých osmi let až do své smrti denně kouřil dvacet až čtyři-

cet levných doutníků), zbožňoval také kočky? Jak ve své knize *Tajné životy slavných spisovatelů* uvádí R. Schnakenberg, ke konci života si půjčoval koťata od sousedů, aby mu během jeho letních

pobytů v New Hampshire dělala společnost. „Kdyby se člověk mohl zkřížit s kočkou,“ napsal jednou, „lidské rase by to prospělo, ale tu kočičí by to pokazilo.“

(veb) ■

Budou slavit

Také uprostřed léta, v horkém červenci, svá životní jubilea bude slavit i mnoho seniorů. Všem přejeme hodně štěstí, krásné další dny, práci, která je baví i hodně času také na čtení *Doby seniorů*. Namátkou několik známých oslavenců vybíráme (hlavně ty s okrouhlým jubileem) a prosíme, aby naši gratulaci vyřídili i dalším jubilantům!

■ 1. července
Jana Štroblová
básnička
a spisovatelka
75 let

■ 23. července
Ludvík Vaculík
spisovatel
a publicista
85 let

■ 12. července
Nina Divišková
divadelní a filmová
herečka
75 let

■ 26. července
Karel Sýs
básník a spisovatel
65 let

■ 24. července
Vlastimil Harapes
herec, tanečník,
pedagog
65 let

POMŮCKA: ADSL	ČÁST UZEMÍ	1. DÍL TAJENKY	FILMOVÝ MIMOZEM- ŠTAN	SPZ SVITAV		ELEMEN- TÁRNÍ ČÁSTICE ZÁŘENÍ	TEXTILNÍ PLODINY	OBCHODNÍ DŮM ZKR.	VÝROBCE PEČIVA		ZKRATKA UMĚLECKÉ VYSOKÉ ŠKOLY	PŘEDLOŽKA	NEVIDOUCÍM ZPŮSOBEM	MAĎARSKÝ HUDEBNÍ SKLADATEL
OBILNINA					STYL SKOKU DO VÝŠKY					DRUH PŘIPOJENÍ K INTER- NETU				
PŘÍBYTKY					KDESI BÁSNICKÝ EVROPSKÉ POHOŘÍ					TAŽNÁ ZVÍŘATA ŘÍMSKÁ 3				
INICIÁLY ZPĚVAČKY HERMANOVÉ			DRUHÝ OBRAZÚ ZNAČKA DECITUNY					STUPEŇ V DŽUDU IN. MODER. PERGNEROV				SNÍŽENÝ TÓN E 3. DÍL TAJENKY		
NĚMECKÁ TV STANICE				AUTONOMNÍ OBL. ZKR. VZDÁT ČEST			BOJOVÉ CVIČENÍ ???-CHI				STÁT. POZN. ZNAČKA TĚLESNÁ ČINNOST			
PLANETA							POMOCT							
TĚLOVÝ- CHOVNÁ JEDNOTA ZKR.			CENNÝ PAPÍR ZKR. POHYB TÁGEM								INICIÁLY HOKEJISTY ELIÁŠE		CIZÍ ZNAČ- KA KOSME- TIKY	LYŽAŘSKÝ VOSK
	OSLOVENÍ VDANÉ ZENY	STOVKY 2. DÍL TAJENKY									OHON			
VYKONÁVAT POMSTU											HAZARD			
SRDEČNICE MN. Č.											ROZPOUŠ- TĚTI TEPLEM			
BÝVALÝ PRAŽSKÝ OBCH. DŮM ZKR.				NORMA POČTU ÚDERŮ NA JAMKU	KANTOŘÍ						HON POBÍDKA			
CHEM. ZN. HLINÍKU			CHEM. ZN. PLUTONIA APETYT							STARÁ ZN. ČES. AUT ZNAČKA MANGANU				
MÍCHAČKA						POLNÍ MÍRY	ZÁPOR		ŘÍMSKÝCH 1950 1. DUBEN				ČÁST ZAŽI- VACÍHO TRAKTU	DRAVÁ RYBA
	ČES. HEREC VLÁSTA ??? VERNŮV KAPITÁN							SOUHLAS ČÁST OCEÁNU				JAZYKOVÁ ŠKOLA ZKR. NAŽIVU		
NETEŘ ZASTAR.				TÁBORNÍK V LESE POPRAVČÍ						VYUŽÍT NEPRAVDY MN. Č.				
NÁZEV HLÁSKY N			KLÍČ ANGLICKY OSOBNÍ ZÁJMENO				UŠNÍ NOSNÍ, KRČNÍ ZKR. INIC. HUDEB. VLACHA				BRITSKÝ CHEMICKÝ KONCERN O CO			
ČISTOTNÝ MEDVĚD						4. DÍL TAJENKY								
OČIŠTĚNÉ VODOU						MATEMATIČ- KÝ VÝRAZ								

Vyhráli s Dobrou seniorů!

Tajenka z minulého čísla: **Láska může zemřít na pravdu, přátelství na lež.** Ze všech došlých správných odpovědí byli tentokrát vylosováni Jaroslava Majerová ze Strašic, Iva Ryžovová ze Vsetína, Míla Novotná z Biliny, Jan Havlíček z Velké Losenice a Helena Valešová z Tábora. Výhercům blahopřejeme, dostanou dárek od sponzora křížovky na str. 14, kterým je pražské vydavatelství Enigma.

Na tajenku z tohoto čísla čekáme do 20. července na adresách, které jsou uvedeny v tiráži na str. 3 dole. Přejeme příjemnou zábavu při luštění.

Vážení čtenáři,

křížovky pro Vás připravuje redakce čtrnáctideníku Křížovky pro každého.

**V tomto měsíci 12. a 26. července
na novinových stáncích.**

**Letní křížovkářský speciál v prodeji
po dobu prázdnin.**

Naše legendy bez svatozáře

Zabily ho falešné tóny

Byl to talent od boha, už jako osmiletý uměl velmi dobře hrát na klavír a učil se na housle a varhany. Od roku 1870 studoval v Praze piaristické gymnázium. Se svým třídním profesorem provozoval hudbu i aktivně. Složil zde 12 klavírních koncertů, 24 kvartety, kvintet, 4 koncerty, 8 serenád, množství tanců a písní, zpěvohru, mši a jiné duchovní skladby... Některé skladby psal bez partitury rovnou do hlasů, během dne složil i rozměrnější dílo, jež pak bylo ještě týž den prováděno. Začal si vydělávat účinkováním na kůrech, hraním na varhany a prodejem svých skladeb. Po ukončení gymnázia začal studovat filozofii. Získal značný rozhled a vzdělání (kromě češtiny a němčiny četl francouzsky, italsky, latinsky i řecky). Hltal Seneku, fandil osvícenství. Pak ho však otec, který byl podučitelem v Přestvicích, povolal do Nepomuku, kde se uvolnilo místo učitelského pomocníka. J. J. Ryba toto místo ale nedostal. Připojil se k údajnému hanopisu o morálce místních paniček. Chtěl se pak zcela věnovat hudbě. Otec však rozhodl, že ho pošle jako školního pomocníka do Mnišku pod Brdy. Po-dařilo se mu zlomit synův odpor, který tam nastoupil v roce 1876.

Byl tam dva roky – pak od roku 1878 až do smrti působil jako učitel v Rožmitále. V roce 1879 se oženil s Annou, dcerou rožmitálského purkrabího Jana Laglera. Nevěště bylo 18 let a ženichovi 24 let. Zpočátku žili docela spokojeně. Ryba se těšil uznání v hudebních kruzích. Dokázal se vyrovnat s tehdy běžnou smrtí několika potomků (ze třinácti jeho dětí se dospělosti dožilo sedm). Přiznával, že mu místo učitele vynáší tolik, že při skromnosti dokáže rodinu uživit. Časem se zásadový Ryba stále více dostává do sporů s místním farářem Zacharem: „Farář není přítelem nového školního zřízení. Stačí mu,

umějí-li děti ministrovat, zpívat a odříkavat křesťanskou nauku... Neptá se, zda děti vše chápou... Zásady mé a farářovy se liší jako černá a bílá barva“, píše Jakub. Vleklé spory s farářem se zejména po intervenci farářových nadřízených, postupně ukončily, pokračovaly však spory s vrchností. Rybovo postavení i ekonomické poměry se zhoršují. Místo venkovského učitele v lidech nevzbuzovalo autoritu... V této době však složil svoji nejznámější vánoční mši, Českou mši vánoční z roku 1876. Má český text, protože Ryba byl toho názoru, že „z latinsky zpívaných žalmů nemá náboženský užitek ani zpívající ani poslouchající“. Hudba, a především její tvorba, se stávala Rybovi důležitou duševní vzpruhou v těžkých životních situacích, utíkal se k ní jako do jiného, krásného světa, po kterém stále marně toužil. S jistým uspokojením roku 1881 konstatoval, že v odlehlých brdských lesích dokáže dobře žít a hodlá zde tvořit hudbu až do smrti. Nebylo mu to přáno.

Jeho snaha o zvelebení školy a povznesení učitelského stavu stále naráží na odpor a Ryba zažívá řadu trapných a ponižujících situací. V době napoleonských válek navíc peníze ztrácejí hodnotu a Rybovy příjmy už nedokázaly zajistit rodině ani dostatek jídla. V závěru svého života byl nemocný,

Z davu vyčnívající geniální Ryba byl pochován bez obřadu, teprve po čtyřiceti letech spočinul na rožmitálském hřbitově.

častěji se stranil lidí, chodil na procházky po okolních lukách a lesích většinou sám. Nic ale nenasevďovalo tomu, že by chtěl ukončit svůj život. V sobotu 8. dubna 1885 vstal časně ráno, políbil ženu jako obvykle, vzal si s sebou knížku a odešel. Zúčastnil se jako obvykle ranní mše v kostele a nikdo na něm nepozoroval nic neobvyklého. Ode-

šel směrem k Voltuši, kde měl pod kopcem Štěrbinu schůzku s německým emigrantem Nicholausem Riessem. Ten tam Rybu 10. dubna našel již umírajícího, s krčními tepnami podřezanými břitvou.

To vše se obecně ví. Stejně jako to, že jeho čin ovlivnila i dlouhodobá vyčerpanost, deprese, špatná ekonomická situace rodiny, trýznivé onemocnění hemoroidy, konflikty s nadřízeným a také stoická filosofie, která sebevraždu za jistých okolností schvalovala jako eticky žádoucí. V příbramském archivu byl nedávno mezi dokumenty starorožmitálské fary objeven nenápadný, německy psaný „Protokol o předběžném rozpočtu k opravě rožmitálských varhan“, ze 7. dubna 1885, tedy den před Rybovou smrtí. Dle protokolu byla s varhanářem projednávána oprava za značný obnos 170 zlatých – na náklady farnosti. Protokol však podepsal jen varhanář Noll, kdežto farář už ho podpisem nestvrdil – od dohody zjevně ustoupil. Žádný další údaj k opravě varhan už v účetních knihách fary až do roku 1885 není. Zrušení smlouvy není nic neobvyklého, ale pro Rybu, který měl absolutní hudební sluch a byl by nadále nucen hrát na falešně znějící nástroj, však jistě šlo o věc prvořadého významu a nejspíš také přísloušnou kapku, kterou pohár přetekl...

Tvrdí se, že Ryba nesměl být pohřben do posvěcené půdy proto, že byl sebevrah. Jenže Ryba nebyl jediným, kdo si v té době v rožmitálské farnosti vzal sám život. Jiným ale farář vždy zapsal, že onen člověk se sice třeba oběsil, ale v pominutí smyslů, a tudíž vlastně nevěděl, co činí. Takové lidi pohřbívali sice až dozadu ke hřbitovní zdi, ale nikdy je nevyobcovali na vzdálený morový hřbitov – jako právě Jakuba Jana Rybu, za jehož činem stálo vědomé rozhodnutí nekonformního vzdělance.

Zdeněk LESÁK ■

Příště: Nepochopený Viktor Dyk

Jakub Jan Ryba (původně křtěn Jakub Šimon Jan R.; 26. 10. 1765 Přestice – 8. 4. 1885 Voltuš u Rožmitálu p. Třemší-

nem) byl český hudební skladatel. Jeho jméno je spojováno především s duchovními kompozicemi určenými pro vánoční

období, z nichž tzv. Česká mše vánoční „Hej, mistře“ zajistila svému tvůrci věhlas doma i v zahraničí.

Podědil skleněnou tradici

Pan Michal Zahradník (54) se vyučil sklářem. Stejně jako jeho táta, děda, praděda... Láska ke sklu se u Zahradníků dědí. Když pan Michal vezme do ruky „své nádobíčko“, každému je hned jasné, že před ním stojí odborník na slovo vzatý, mistr svého oboru. Žije v Praze, má svou dílnu a v ní vyrábí moc zajímavé věci.

■ *Takovým příkladem jsou pohyblivé modely ze skla. To je hodně neobvyklé...*

Můj první pohyblivý model vznikl před 15 lety. Stál mě stovky hodin práce a přemýšlení a představte si, byl vlastně takovým mým „trucpodnikem“. Sklo mě fascinovalo a já stále bádám a snažil se posunout jak možnosti tohoto materiálu, tak i svých vlastních schopností. Čím více mi moje okolí říkalo, že to nejde, že je to nesmysl, tím víc jsem si říkal – jen počkejte, však ono to půjde, já vám ukážu.

■ *A ukázal jste. Když jsem poprvé uviděla Vaši skleněnou lokomotivu či parní válec v pohybu, přemýšlela jsem, jaká je v tom finta...*

Nechci se vytahovat, ale ještě jsem nepotkal nikoho, kdo něco podobného zkouší. Na různých výstavách pohyblivých modelů parních strojů – a to i mezinárodních – jsou vždy desítky kovových modelů různých velikostí a barev, ale skleněný – ten je jen můj. Muzeum kuriozit v Pelhřimově má jednu mou skleněnou parní lokomotivu ve své sbírce.

■ *Považujete se i za modeláře?*

Když mi bylo tak deset let, propadli jsme s kamarádem kouzlu elektroniky, vyrobili jsme si telefon. Z bytu do bytu jsme si telefonovali, šťastni, jací jsme vynálezci. Sluchátko z krabičky od krému na boty, letovali jsme, pájeli. To byly mé začátky. Postupně jsem se začal věnovat klasické modelařině, špejle, papír, lepidlo. Byl to můj velký koníček. A pak jsem přidal sklo.

■ *Vyprávěl jste mi, že zkoušíte dlouhé a dlouhé hodiny, promýšlíte své postupy, radíte se, studujete literaturu... Už jste někdy něco vzdal a řekl si: Tohle prostě nepůjde?*

Byly chvíle, kdy jsem pochyboval. V ruce diamantové nástroje, vybrušoval jsem dlouhé hodiny ozubená kolečka. A pak vám jedno praskne a je to celé v háji. Hledat v sobě sílu začínat úplně znovu, to chce někdy opravdu se přemáhat. Měl jsem takový sen – postavit Pražský orloj. Ze skla, samozřejmě pohyblivý. Víím, že by to snad šlo, v hlavě urovnávám technické postupy. Jenže to by nebyly stovky, spíš tisíce hodin a na to mi prostě nezbyvá čas.

■ *Když jste se měl rozhodnout, kam po základní škole, asi jste neváhal...*

A víte, že váhal? Lákala mě elektřina, průmyslovka. Jenže jsem spíš modelařil

než se učil, a tak jsem nakonec ani nepodal přihlášku. Když jsem se začal učit sklářem, byl to hlavně děda, který měl z toho největší radost. Od malička mi vyprávěl o historii našeho rodu, o našich sklářských tradicích, byl na ně velmi hrdý. Schovával staré fotografie i dokumenty. Můj praděda žil ve Vídni, byl soudním znalcem v oboru sklářství. Vážený a důstojný pán, budil úctu i respekt. Táta byl zas mistrem ve zpracování křemenného skla, přicházely mu důležité zakázky z celé Evropy.

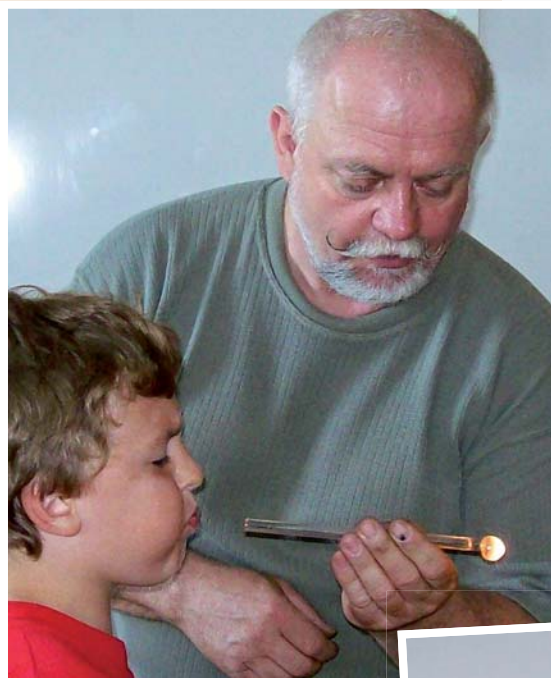
■ *Vyrábíte nádherné originální předměty, vyjždíte i za dětmi do škol...*

Začalo to nenápadně. Byl jsem požádán, abych dětem předvedl své řemeslo. Kývl jsem. Všiml jsem si, jak mě užasle sledují, jak reagují, jak jsou nadšené, když jim vyrobím zvířátko podle jejich přání. A ještě víc, když

Nejspíš jste chtěla slyšet, že je to mou profesí, která vyžaduje hodně síly, ale není to tak. V mládí jsem hodně sportoval – džudo, šerm, karate, no a stavba baráku mě taky docela zformovala. A jen tak malinkými písmenky tam někde můžete připsat, že mi pár kilo přibýlo, když jsem nedávno přestal s kouřením.

■ *Máte vedle práce i čas na zábavu?*

Já si vlastně pořád hraju, i když tím samozřejmě musím uživit rodinu. A úplně nejlepší je to v noci. Klid, pohoda, zavřu se do dílny a nic mě neruší, nikdo mi netelefonuje, nikdo po mně nic nechce.

■ *V poslední době dostává krásná tradice výroby českého skla povážlivě trhliny. Mrzí Vás to?*

Ani moc ne. Jsem realista, ne snílek. Když není odbyt, nedá se nic dělat. Všechno je dneska o penězích a na tradice se už nehraje. Už několik let jakási komise uděluje titul „nositel tradice lidových řemesel“. Ještě nikdy nevybrali žádného skláře. Nechápu to.

■ *Přečetla jsem si na Vaši adresu spousty děkovných i obdivných dopisů, to musí potěšit každého...*

Máte pravdu, to udělá vždycky radost a lhal by každý, kdo by tvrdil, že ne. Ten pozitivní ohlas dává mé práci smysl. Vidím, že jsem něco předal dál, že má práce není zbytečná, že se o ní ví.

Za rozhovor poděkovala
Eva PROCHÁZKOVÁ

Foto: autorka

je nechám vyrobit svou vlastní skleněnou kuličku. Určitě je hřeje v dlani víc, než ta kupovaná. Baví mě to, i žíví. To víte, že mě taky někdy dostanou – třeba dotazem, kolik je na světě sklářů, nebo ti starší, když chtějí místo zvířátka vyfouknout mořskou pannu.

Jednou mě nějaký pán přišel požádat, jestli bych mu mohl ze skla vyfouknout jeho krávu, která zvítězila na výstavě. Přinesl fotografii a já se dal do díla. Poočku jsem sledoval tu fotku. Přímo za ní stála jedna paní a moc se mračila, myslela, že jde o její portrét. Bylo to v Německu a dalo mi dost práce svou neumělou němčinou vše vysvětlit.

■ *Sklo je synonymem křehkosti. Vy tedy rozhodně křehce nevypadáte...*

Slavný jubilant slavil rekordem

Narodil se, když byl jeho tatínek na světě právě 6 let. Dnes už je mu 85, zvládl 18 světových jazyků a zná ho každý. Jmenuje se Hurvínek. Má velké uši, krátké kalhoty, červené kšandy a dřeváky. Možná už třetí či čtvrtá generace dětí obdivuje a miluje toho prostořekého uličníka, jeho taťuldu i věrnou kamarádku Máničku.

Tatínka i synka mluví vždy jeden interpret, pan Martin Klásek už je třetím. Prvním byl pan Skupa, po něm Miloš Kirchner. I paní Helena Štáchová je v pořadí třetí Máničkou, poprvé jí půjčila svůj hlas v roce 1967. Domovem byla loutkám nejprve Plzeň, po válce – v roce 1945 se přestěhovaly do Prahy.

Paní ředitelka Městského muzea a knihovny Čáslav dostala nápad. Pojďme zkusit, kolik Hurvínků se vejde na čáslavské náměstí. A pojďme rovnou zkusit vytvořit kuriózní rekord do České knihy rekordů. Už někoho něco takového napadlo? Ne? Buďme tedy první! Promýšlí se organizace, obvolávají školy, připravuje propagace, domlouvá se účast paní Štáchové.

Je 1. června, děti slaví MDD. Je 9 hodin ráno. Do Čáslavi se sjíždějí autobusy plné dětí z okolních škol, k náměstí se zvědavě scházejí i místní občané a každý

v ruce drží nějakého Hurvínka nebo Spejbla – loutku, gramodesku, knihu, obrázek... Komisařka z agentury Dobrý den v Pelhřimově – usměvavá slečna s úředními deskami v ruce – dává celé akci punc důležitosti a regulérnosti. Náměstí je vyzdobené dětskými obrázky – Hurvínek, Spejbl, Mánička všude, kam se podíváš.

„Já jsem Hurvínka jako malá holka moc milovala,“ vzpomíná s nostalgií jedna starší paní. Za ruku vede netrpělivou holčičku s loutkou Spejbla v ruce. „A mám

ho ráda doted', jen kdyby ho dávali víc, místo těch dnešních nesmyslů..."

A možná by mi podobné odpovědi dávali i další, kdybych měla čas se zeptat. Nemám. Amplián nás všechny svolává, je 10 hodin, sčítání začíná. Květinovou slavobránou prochází se svou trofejí jeden účastník za druhým. Komisařka počítá a zapisuje, fronta je nekonečná, ale pohybuje se překvapivě rychle.

Trochu zmatků a pošťuchování, nikdo však nespouští oči z pódia, na které za

■ **Hurvínek se 1. června zapsal do české Guinnessovy knihy rekordů. V Čáslavi zaplnil náměstí svými fanoušky a napodobiteli. Co tomu říkáte?**

Úctyhodný počet dvou tisíců milovníků Spejbla a Hurvínka, kteří se sešli na náměstí v Čáslavi, aby přinesli nějaký artefakt s nimi spojený, mi vyrazil dech. Přijeli i z blízkého okolí s knížkami, deskami, céděčky, některé děti se prezentovaly v maskách... Mnohé věci byly zděděné po prarodičích, a tak se opět ukázalo, jak dlouho nás tyto dvě loutky provázejí našimi životy. Co kdyby se tak uskutečnil obdobný pokus o rekord v Praze? To by teprve bylo číslo!

■ **Nechce se to věřit, ale Hurvínka už je kmet. Letos je mu 85 let! A vůbec to není vidět. Prozradíte jeho recept na věčné mládí?**

Nejen Hurvínka, ale i Spejbl a spol. jsou malí upíři, co se živí naší krví, potem, energií. Když my zestárneme, odloží nás a přejdou na novou generaci. Čerstvá, mladá krev jim dělá dobře a prodlužuje jejich nekonečné mládí. Ale my se na ně nezlobíme. Na druhou stranu i oni nás udržují dlouho mladými.

Děkujeme za rozhovor a přejeme mnoho dalších let rozdávání radosti.

Připravili **Eva Procházková**
a **František Vonderka**

Foto: Eva Procházková

malou chvíli vystoupí paní Štáchová, ředitelka Divadla Spejbla a Hurvínka. Kdo by neznal její Máníčku a paní Kateřinu! A je to tady. Velký aplaus, Máníčka, Spejbl a Hurvínka mávají. Děti křičí a jásají. Jsme součástí velkého kuriózního rekordu, budeme na fotografiích, v knize, budeme slavní!

Organizátoři rovnají účastníky do předem promyšlené formace, na visuté plošině se chystá fotograf. Tři, dva, jedna – teď!

Paní učitelky neustále přepočítávají svá stádečka v davu několika stovek dětí i dospělých a doufají, že se nikdo neztratí. Jednou možná tyhle děti budou svým dětem či vnoučatům o zážitku z dnešního dne vyprávět. Protože Hurvínka je nesmrtelný.

V 11 hodin hovořím s paní ředitelkou Soňou Dedíkovou. Sečteno bylo celkem 1952 lidí, zápis byl slavnostně podepsán. Tak tedy gratulace do Čáslavi a přejeme další zajímavé a netradiční nápady.

Recept na dlouhověkost

Nejenom nový ojedinělý rekord byl důvodem, proč jsme o rozhovor požádali ředitelku Divadla Spejbla a Hurvínka paní Helenu Štáchovou. Sympatickou usměvavou dámou, o které by nikdo neřekl, že věkem už také patří mezi seniory.

■ **I kdyby přšelo, určitě nejmiň půlka Václaváku... Vy na úspěchu divadla máte velkou zásluhu. Od roku 1967 jste také svůj hlas půjčila Hurvínkově kamarádce Máníčce. Jak na to vzpomínáte?**

V roce 1967 mi byla svěřena loutka, která byla v té době již 37 let součástí naší kulturní scény. Byla jsem si vědoma, že nesmím nic pokazit. Přitom se mi její tehdejší podoba, původní interpretace ani charakter příliš nelíbil. Byla hloupoučká, ukňouraná, smála se a plakala. Tot' vše. Velmi krátce nato jsem začala pracovat na její proměně a snažila jsem se z ní udělat moderní temperamentní, chytrou holčičku, která bude rovnocennou partnerkou Hurvínkovi.

■ **Povedlo se. Lidem rozdáváte radost. Otočím to a zeptám se, zda je i něco, co Vás (zejména v dnešní době) i tak trochu trápí?**

Kdybych se pustila do podrobnějšího vyjmenování, zabrala by má odpověď několik stran. Řeknu to tedy stručně. Trápí mě naše politická scéna. Naše loutková vláda, která se podobá hodně nepovedenému loutkovému divadlu.

VIZITKA DIVADLA SPEJBLA A HURVÍNKY

Je to dnes světoznámý pojem. Loutkové divadlo zaměřené především na představení pro děti, v nichž hrají hlavní roli Spejbl, Hurvínka, Máníčka, paní Kateřina a pes Žeryk. Bylo založeno v Plzni v roce 1930 Josefem Skupou a dostalo jméno podle nejznámějších loutek jeho představení, Divadlo Spejbla a Hurvínka. Už od počátku se zde hrály hry pro děti i pro dospělé a tuto tradici divadlo dodržuje dodnes. Divadlo sídlilo v Plzni, ale Skupa s loutkami často vyjížděl hostovat, takže se divadlo stalo v Československu velmi populární; několikrát Skupa hrál i v zahraničí, i když téměř výhradně česky. V roce 1944 byl Josef Skupa zatčen gestapem a divadlo bylo uzavřeno. Po skončení 2. světové války se Skupa rozhodl divadlo znovu otevřít v Praze, kde divadlo od října 1945 působí až dodnes. Po Skupově smrti se ředitelem divadla a hlavním loutkohercem stal Miloš Kirschner (1927-1996), který už za Skupova života alternoval. Po Kirschnerově smrti se ředitelkou divadla stala Kirschnerova žena a interpretky Máníčky a paní Kateřiny, Helena Štáchová. Divadlo je i dnes v zahraničí nejproslulejší českou loutkovou scénou. Dosud hrálo v 31 zemích v 18 jazycích.

Pozor na „výhodné“ předváděcí akce

Před měsícem mi k večeru telefonovala neznámá paní, že jsem byla vybrána jako host na jejich předváděcí akci, kde se mimo občerstvení a krásného dárku ve formě sady kvalitních nerezových pomůcek do kuchyně mohu nezávazně seznámit s jejich exkluzivními produkty, které jsou pouze na této akci nabízeny za nepředstavitelně výhodnou cenu. Řekla jsem si, že nakonec mohu na akci jít, protože nemám jiný plán, ale v žádném případě jsem neminila nic kupovat. Na akci předvedli nádhernou sadu hrnců, o které se mi ani nesnilo. Prodávající muž byl velmi výřečný, nestačila jsem ani vnímat, co mi to vlastně říká. V hlavě mi jen znělo, že je to opravdu nádherné zboží, které nabízejí a jak říkají, za takovou cenu ho již neseženu. Neměla jsem ale u sebe tolik peněz. I zvýhodněná poloviční cena obnášela 20 tisíc Kč. Jeden z prodávajících velmi ochotně zavolal

známému, který poskytoval půjčky. Ten během několika minut přijel a já s ním uzavřela smlouvu o úvěru. Odcházela jsem se dvěma krabicemi nádobí. Mladík mě dokonce zavezl zadarmo domů. Moje spokojenost mě opustila, když jsem zavolala synovi. Ten mé nadšení ani zdaleka nesdílel a řekl mi, co jsem to udělala, na co vlastně ty věci potřebuji, když sotva vyjdu s důchodem. Zboží jsem vůbec nevybalovala a druhý den ráno jsem ho šla vrátit. Na uvedené adrese jsem nikoho nezastihla. Ještě týž den jsem poslala výpověď smlouvy na adresu uvedenou v kupní smlouvě. Prodejce nereagoval. Podařilo se mi zrušit smlouvu o úvěru, ale prodejce zboží mi nakonec odepsal, že kupní smlouvu považuje za platnou a trvá na plnění. Zároveň uvedl, že věc předává k vymáhání svému právnímu zástupci. Poradíte prosím, co mám dělat? E. S. Brno

Vážená paní, účastí na předváděcí akci, která je zaručeně tou nejvýhodnější a nejvyšší, a nabídkou, kterou již nikdy nedostanete a tím přijdete o svoji životní šanci (pro koho je výhodná, prodejce většinou skromně pomlčí) se můžete dostat do závažných finančních problémů. O tom jste se bohužel přesvědčila na vlastní kůži. Nejste sama, opakovaně se setkávám s nešťastnými lidmi, kteří tzv. naletěli. Pokud jde o Vaši smlouvu, nelze ji již nijak zvrátit, má veškeré náležitosti a je v ní uvedeno, že v okamžiku podpisu smlouvy oběma stranami je tato platná a účinná. Zboží jste si osobně převzala. Smlouva Vám výslovně odstoupení neumožňuje. Po podpisu takové smlouvy je již pozdě, neboť i když se cítíte (a já věřím, že tomu tak bylo) zmanipulovaná, nesete plnou odpovědnost za své jednání, protože jste zletilá osoba, která má plnou způsobilost k právním úkonům. Doporučuji Vám, abyste se pro příště vyhnula obdobným akcím, **odmítejte** jednání s podobnými lidmi i na ulicích či u dveří svého bytu, u nichž mohou zazvonit. Vždy se **poradte** s někým, komu důvěřujete, nebo ještě lépe s nějakým odborníkem v některé z občanských poraden, které většinou bývají bezplatné. Pokud miníte uzavřít smlouvu, požádejte prodejce, aby Vám poskytl **nepodepsanou kopii** k projednání s tímto odborníkem. Jedná-li se o slušného prodejce, který nemá nekalé úmysly, nebude mít proti tomuto postupu žádné námitky a požadované Vám zapůjčí. Nevyhoví-li Vám, radujte se, protože jste s největší pravdě-

podobností vyklouzla z dobře připravené pasti, která by Vás stála přinejmenším pár tisícovek a spoustu bezesných nocí.

! Lákadlem na předváděcích akcích jsou i různé dárky nebo občerstvení.

Za současné situace je možné doporučit pouze to, abyste cenu zboží co nejrychleji zaplatila a ihned tuto skutečnost prodejci oznámte. V případě, že bude pohledávka z kupní smlouvy předána k vymáhání, bude již pozdě i na zaplacení pouhé kupní ceny. Budete povinna zaplatit **penále** (je uvedeno v kupní smlouvě), dále uhradíte náklady za **právní zastupování** této firmy, **exekuční** náklady, které mohou činit i několik desítek tisíc. Exekutor pak může kdykoliv provést exekuci, smí ji provést i ve Vaší nepřítomnosti a do bytu vniknout bez Vašeho souhlasu (ovšem při splnění všech zákonných podmínek) a zabavit Vám nejen hotovost, kterou zde najde, ale i veškeré vybavení a jiné Vaše věci. Dále pak (neuspokojí-li

pohledávku včetně nákladů na její vymáhání ve Vašem bytě) nařídí strhávání splátek z Vašeho důchodu. Způsoby vymáhání pohledávky může použít i současně. Pořádí, v jakém daný způsob může použít, není stanoveno. Jistě nemusím hovořit o tom, jak závažné následky to pro Vás může mít. Věřte, že chápu vše (s čím počítal při své manipulaci i prodejce), tj. vnitřní pocit určité závaznosti plynoucí z toho, že jste byla osobně pozvaná a navíc jste dostala dárek, o němž Vás přesvědčili, že má velkou hodnotu, výrobek byl jistě předveden v nejlepší světlo a byla jste přesvědčena, že bez něho prostě žít nemůžete a nabídka platí jen v den prodeje. Zkušený „prodejce“ poznal, že se Vám výrobek líbí, byl na Vás tak „hodný“, že Vám zajistil i úvěr, cena tím pádem byla rozložená, takže v daném okamžiku se Vám zdálo, že děláte skutečně dobrý obchod. A navíc Vám dokonce nabídl, že Vás s nákupem odveze domů. O to víc mě mrzí, že Vám skutečně nelze pomoci, neboť po právní stránce je smlouva zcela v pořádku a Vy jste povinna splnit to, k čemu jste se zavázala, tj. uhradit cenu zboží. Je to opravdu velmi drahá zkušenost a nejen po finanční stránce.

Je třeba ještě dodat, že spor mezi prodávajícím a kupujícím může rozhodnout pouze soud, pokud ve smlouvě není uvedena rozhodčí doložka. Touto problematikou se však nelze, vzhledem k omezenému prostoru určenému pro naši poradnu, dále zabývat.

JUDr. Zdeňka VEJVALKOVÁ ■

Dovolená bez starostí

7 dobrých rad pro zákazníka cestovní kanceláře

Dovolená je dobou, na kterou se každý těší. Aby vše probíhalo bez problémů, je dobré dbát následujících doporučení:

1. Ověřte si pojištění cestovní kanceláře

Uzavírejte smlouvu pouze s takovou cestovní kancelář (dále jen CK), která je řádně pojištěna proti úpadku. To zjistíte:

- přímo u CK (dotazem v pobočce, na webových stránkách nebo v katalogu)
- na webových stránkách www.mmr.cz v sekci Cestovní ruch >> Informace pro zákazníky >> Seznamy pojištěných cestovních kanceláří
- na webových stránkách pojišťoven, které jsou oprávněny pojišťovat cestovní kanceláře

Při uzavření cestovní smlouvy je CK povinna předložit zákazníkovi na jeho žádost k nahlédnutí doklad o pojištění CK proti úpadku.

2. Věnujte pozornost katalogu a cestovní smlouvě

Při výběru zájezdu si pečlivě všimněte veškerých informací napsaných v katalogu, popř. na internetu

Před podpisem si řádně přečtěte cestovní smlouvu. Ta musí mít vždy písemnou formu, její návrh Vám předkládá CK. Smlouva musí obsahovat:

- kdo je smluvní stranou (Vy a CK)
- vymezení zájezdu (termín zahájení a ukončení zájezdu, uvedení všech poskytovaných služeb, místo a doba jejich trvání, je-li součástí zájezdu ubytování, doprava, vč. například zajištění transferu k/od hotelu, rozsah a druh stravování)
- cenu Vašeho zájezdu (včetně časového rozvrhu plateb a výši záloh)

Součástí smlouvy mohou být:

- všeobecné smluvní podmínky CK
- podmínky obou smluvních stran pro stornování zájezdu (viz podmínky pro uplatnění storna ve Všeobecných smluvních podmínkách konkrétní CK)

V cestovní smlouvě si můžete dohodnout i další služby a podmínky (jako např. fakultativní výlety, výhled z okna na moře, dietní stravu, příplatek za jednolůžkový pokoj, pronájem automobilu atd.).

3. Znejte přesnou cenu svého zájezdu

Cestovní kancelář musí zákazníkovi sdělit konečnou cenu zájezdu, platnou v okamžiku podání informace, resp. v okamžiku podpisu cestovní smlouvy.

Pokud je cena zájezdu tvořena několika složkami, musí CK uvést aktuální cenu oddělených složek (zejména cenu leteckých zájezdů v souvislosti s možnými výkyvy ceny ropy či palivových příplatků).

4. Pojistěte se

Nezapomeňte na zdravotní a cestovní pojištění a případně i na možnost pojištění pro případ stornování zájezdu (jinak Vám hrozí stornopoplatky, i když budete nuceni odstoupit od cestovní smlouvy ze sebevážnějších důvodů).

5. Chtějte podrobné informace

Nezapomeňte, že 7 dní před odjezdem Vám je CK povinna poskytnout písemně další podrobné informace o všech skutečnostech, které jsou pro Vás důležité a které jsou jí známy (pokud nejsou obsaženy již v cestovní smlouvě nebo v katalogu).

6. Není hotel jako hotel

... aneb tříhvězdičkový hotel v České republice nemusí vybavením a úrovní služeb odpovídat tříhvězdičkovému hotelu v jiné zemi, proto se raději u své CK vždy podrobně informujte, jaké služby a v jaké kvalitě požadovaný hotel nabízí.

7. Pozor na nekalé, klamavé či agresivní obchodní praktiky některých společností (popř. CK)

Dávejte si pozor na obchodní praktiky některých společností, které v rámci své marketingové strategie:

- nabízejí výhru na svých předváděcích akcích
- prezentují možnost členství v „exklusivním“ cestovním klubu (za roční poplatek)
- členům klubu nabízejí jako bonus zájezdy, plavby apod.

Vyhrajete-li zájezd, ověřte si, co případná výhra obsahuje a co musíte zaplatit (aby Váš vyhraný zájezd nakonec nestál více, než když si ho v klidu vyberete sami).

S nekalými obchodními praktikami se můžete setkat i při nabídce timesharingu. Timeshare (časové spolupodílnictví) je právo za dlouhodobě sjednanou úplatu využívat plně vybaveného rekreačního objektu (např. apartmány, bungalovy, atd.) se standardními službami, vždy během jednoho či více přesně vymezených období během roku po dobu minimálně 1 týdne, jeho další prodej či výměna.

A hlavně:

Užijte si v pohodě dovolenou a v pořádku se vraťte domů!

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
E-mail: info@mmr.cz, www.mmr.cz
Najdete nás na Facebooku

Řešení pro památné drobnosti

V minulém čísle jsme zveřejnili informaci, že pan Milan Garncarz chce věnovat svou sbírku knih a různých pamětihodností tomu, kdo ji zachová pro budoucnost. Netušili jsme, co informace způsobí. Z reakcí na článek vyplynulo, že pan Garncarz není sám. Mnoho seniorů má doma zajímavé věci a pamětihodnosti a byli by rádi, kdyby neskončily třeba v popelnici: hlavně různé knihy a další písemnosti, často s podpisy

autorů nebo autogramy zajímavých lidí, k nimž měli nějaký vztah. I oni se bojí, že jejich dědicové to nebudou umět docenit a unikáty budou ztraceny. Na článek v DS reagovala i Mgr. Lenka Hanáková, představitelka firmy Symposion aukční síň. S tím, že nabízí řešení podobných situací. Logicky jsme se proto zeptali:

■ Můžete popsat jake?

Od roku 1990 pořádáme aukce starých knih, autogramů, dokumentů a grafiky, kterých se účastní široká sběratelská obec i státní instituce (Archiv hlavního města Prahy, České muzeum hudby, oblastní

muzea, knihovny apod.). Pokud nám senior nabídne věci do aukce, získá je pravděpodobně další sběratel, který si rozšíří svou sbírku a uchová tak předměty pro další generace. Na aukci se cena tvoří podle momentálního zájmu dražitelů, a tak zde senior zároveň získá největší možnou finanční částku. Tyto částky bývají někdy překvapivé, podle toho, jak velký „boj“ se v sále odehraje. Pamatuji si, kdy celkem běžná kniha dosáhla z 350 korun vyvolávací ceny částku 5000

korun apod. Další možností je pak komisioní prodej a nebo přímý odkup věci. To už záleží na majiteli. Pokud si senior nepřeje aukci, můžeme předměty převzít do komisioního prodeje a nebo je rovnou koupit.

■ Kdybych chtěl nějaké věci nabídnout, kdo mi je ocení? Budu za to muset platit? Odborné ocenění dnes není levná věc.

Pokud nám věc dáte do aukce a nebo do prodeje, nebudete muset platit ani korunu. V naší provizi z prodeje jsou zahrnuty náklady na popis, fotografii v aukčním katalogu, ocenění, popř. odvoz exponátů. Navštívujeme totiž celé knihovny a sbírky,

kde je větší množství předmětů a majitelé ne vždy mají možnost je k nám převést. Předměty oceňuji já, pokud se jedná o nějakou unikátní či vyjimečnou věc, požádám o konzultaci příslušného soudního znalce a nebo instituci (Národní galerii, Památník národního písemnictví apod.).

■ Budu mít knihu s podpisem třeba Aloise Jiráska nebo Karla Čapka.

U Vás mám jistotu, že se dostane do rukou člověka, který ji dokáže ocenit?

Určitě. Naši klienti jsou dlouholetí sběratelé, kteří si věkem tříbí vkus a za jediný kousek, který jim chybí ve sbírce jsou ochotni „nasadit život“. Když vidím jejich šťastné oči, je to pro mě ta největší odměna a motivace, že to, co děláme, má smysl.

■ Máme seniora, který má sbírku různých unikátů a přeje si, aby zůstaly pokud možno pohromadě a mohla je vidět i veřejnost. Dokážete zařídit i toto?

Ano, dokážeme. Předměty můžeme vystavit, můžeme k nim vyhotovit katalog a sehnat toho nejlepšího kupce.

■ Jak vás mohou zájemci kontaktovat?

Několika způsoby. Adresa je Symposion aukční síň, s.r.o., Vila Consus, Jižní I 5/783, Praha 4, tel.: +420 272 773 171-3, fax.: +420 272 773 174, mobil: 607 266 517, www.symposionbooks.com, e-mail: symposion@symposionbooks.com

(red) ■

Soutěž o řecké moře

Naše soutěž o poukaz na 14 denní pobyt u řeckého moře, který věnovala Cestovní kancelář LOTOS, vstupuje do druhého kola. V prvním zabodovali a do konečného slosování se kvalifikovali všichni, kdo na naši soutěžní otázku odpověděli, že monarchie byla v Řecku zrušena 1. června 1973 (jako správnou odpověď jsme uznávali uvedení roku). Vzhledem k tomu, že monarchii zrušila řecká plukovnícká junta, která následně po lidových bouřích padla, za správnou odpověď jsme počítali rovněž i tu, že konec monarchie potvrdilo všelidové referendum, které se konalo v prosinci 1974, tedy už po pádu protidemokratické vojenské junty (také nám stačilo uvedení roku). Někteří čtená-

ři Doby seniorů už jsou tedy ve slosování o báječný 14 denní pobyt, který obnáší cestu autobusem, ubytování s bazénem, vybavené sociálním zařízením, kuchyňkou a balkonem, úhradu veškerých energií, pobytové taxy a pojištění CK proti úpadku.

Do soutěže o pohodu u řeckého moře se mohou nyní zapojit i ti, kteří to v prvním kole nestihli. Ti, kteří stihli, mohou zvýšit svoje šance a mít v konečném losování hned dvě železka v ohni. Podmínkou pro všechny je správná odpověď na naši druhou soutěžní otázku. Ta úzce souvisí s upevňováním řecké demokracie, k němuž docházelo i zapojováním tohoto státu do mezinárodních organizací, sdružujících demokratické země. Proto se ptáme:

Víte, kdy se stalo Řecko členem evropských společenství (ES), které byly předchůdcem dnešní Evropské unie, jejímž členem je i ČR?

Na odpovědi čekáme na adresách, které jsou uvedeny v tiráži na str. 3, do 20. července. Upozorňujeme, že od 20. 6. přestala platit elektronická adresa ds@rscr.cz.

(fav) ■

TELEVIZNÍ TIPY na červenec

TV pohoda

**TIP MĚSÍCE
NE 3. 7.**

20⁰⁰ Titanic

Prima Titanic, USA 1997
R: J. Cameron. H: L. DiCaprio, K. Winsletová, B. Zane, K. Batesová, B. Paxton aj.

ROMANTICKÝ Byl obrovský a luxusní. Lidé o něm říkali, že je nepotopitelný. Když Titanic vyplouval na svou první cestu, byli na jeho palubě také chudý Jack a bohatá Rose. On vyhrál lístek v pokeru, ona měla luxusní apartmá. Prožili spolu krásné chvíle života a slíbili si, že už se nerozejdou – až do oné osudné noci, kdy Titanic narazil v Severním moři do ledovce, který jej poslal ke dnu. Romance se změnila v děsivý a tragický boj o záchranu života.

😊 vtip ●●● napětí ●○○ akce ○○○ láska ●●●

→ sobota 2. 7.

20⁰⁰ Medailón

Nova The Medallion, USA-Hongkong 2003
R: G. Chan. H: J. Chan, L. Evans, C. Forlaniová, J. Sands, J. Rhys-Davies, Ch. Chungová aj.

AKČNÍ KOMEDIE Hongkongský detektiv Eddie Yang pracuje s agentkou Interpolu Nicole a agentem Watsonem a pokouší se zachránit malého, údajně zázračného, chlapce Jaie před zločincem Snakeheadem. Ačkoliv osudná nehoda ukončí detektivův život, Eddie Yang se přesto vrátí na svět. Pomůže mu v tom právě Jai, kterého před svou smrtí zachránil, a zázračný medailon. Díky nadlidské síle Eddie zničí Snakeheadův plán na ovládnutí světa...

😊 vtip ○○○ napětí ●●● akce ●●● láska ●○○

→ pátek 8. 7.

20⁰⁰ Návštěvníci

ČT1 Les Visiteurs, Francie 1992
R: J.-M. Poiré. H: J. Reno, Ch. Clavier, V. Lemerrierová, M.-A. Chazelová aj.

KOMEDIE Stačilo se jen omylem napít lektvaru a rázem se rytíř Godefroy a jeho sluha Jacquouille ocitli ve 20. století. Jak už to ve Francii bývá, našli své potomky, i když zrovna ne na takové úrovni, jakou by si představovali. Šlechta, potomci statečných rytířů, zchudla a v jejím zámku se naopak usídlil potomek vykutálených sluhů. Šlechtická krev se nezapře a Beatrice, jako přímý potomek rytíře Godefroy de Montmirail, se o svého předka postará.

😊 vtip ●●● napětí ○○○ akce ○○○ láska ●○○

→ čtvrtek 14. 7.

21⁴⁵ Drsnej Shaft

Cinema Shaft, USA-Německo 2000
R: J. Singleton. H: S. L. Jackson, V. L. Williams, Ch. Bale, J. Wright, B. Rhymes aj.

AKČNÍ Vše nasvědčuje tomu, že Walter Wade zavraždil černošského studenta. Jenže je z prominentní rodiny, která může složit vysokou kauci a poslat synka z dosahu policie. Po dvou letech se Walter vrátí do USA a detektiv Shaft, který ho vypátral, je přesvědčen, že teď dostane slovo spravedlnost. Ale i tentokrát ji peníze umlčí. Shaft na protest vrací policejní odznak a na vlastní pěst začíná pátrat. Na první pohled jasný případ má zcela překvapivé rozuzlení.

😊 vtip ○○○ napětí ●●● akce ○○○ láska ●●●

→ sobota 16. 7.

20⁰⁰ František je děvkař

Nova ČR 2008
R: J. Prušinovský. H: J. Polásek, E. Lehotská, M. Pechlát, Z. Hadravcová, A. Goldflam aj.

KOMEDIE Psychiatr František Soukenický vůbec nevypadá na první pohled jako sukníkář, přesto ho zálety připraví o všechno. Jednak o zavedenou praxi, když se rozejde s milenkou Ivetou a ona ho udá lékařské komisi, která mu odebere licenci. A vzápětí o tolerantní manželku Elišku, která se rozhodne vyměnit ho za advokáta Viktora, což je Františkovův kamarád a rovněž bývalý pacient. Muž je nucen nastěhovat se k laskavé, ale poněkud dotěrné matce a po celé řadě neúspěšných pokusů získat zaměstnání přijme práci, kterou mu dá nerudný bratr Miloš, majitel autoškoly. Svodům žen však nedokáže odolat...

→ neděle 3. 7.

😊 vtip ○○○ napětí ●●● akce ●○○ láska ●○○

20⁰⁰ Moulin Rouge

Prima Moulin Rouge, USA 1999
R: B. Luhrmann. H: N. Kidmanová, E. McGregor, J. Leguizamo, J. Broadbent, R. Roxburgh aj.

MUZIKÁL Roku 1899 přijíždí do Paříže spisovatel Christian, přilákan zdejší bohémskou revolucí. Seznámí se s umělci z Montmartru a ti mu nabídnou, aby pro Moulin Rouge napsal hru. Protože potřebují, aby ji majitel kabaretu Harold Zidler přijal, pokusí se ji prosadit přes nejkrásnější ženu v Moulin Rouge a kurtizánu Satine, která touží stát se opravdovou herečkou. Obecenstvo ji zbožňuje. Jen její pomocnice ze šatny Marie ví, že je Satine vážně nemocná...

→ neděle 24. 7.

😊 vtip ○○○ napětí ●●● akce ●●● láska ●○○

21⁰⁰ Strach

ČT1 ČSSR 1963
R: P. Schulhoff. H: R. Hrušínský, R. Brzobohatý, H. Čočková, B. Záhorský, S. Sejk aj.

DETEKTIVNÍ Asi dvacetiletý muž odjede z Prahy dálkovým autobusem. Večer vystoupí v Kromperku a stopuje auta mířící k hranicím. Netuší, že jej celou dobu sleduje muž v modré octavii, který stopaře nakonec srazí. Druhý den je mrtvý muž nalezen v příkopu u silnice a bez dokladů. Do Kromperku přijíždí major Kalaš s nadporučíkem Vargou. Vyšetřování se naplno rozjede, ale než se podaří případ vyřešit, přibudou další úmrtí a záhadné loupeže...

😊 vtip ○○○ napětí ●●● akce ●●● láska ●○○

→ neděle 31. 7.

Do každého domova patří TV pohoda

- nejaktuálnější televizní časopis
- přehledný televizní program 47 TV stanic
- recept • sudoku • křížovka
- každé pondělí jen za 9 Kč

Předplatné s dárkem!

Tel.: 281 002 201 • e-mail: sekretariat@tv-pohoda.cz • www.tv-pohoda.cz

Senioři po Praze zdarma

S náměstkem primátora o změnách v MHD

V Pražské MHD dochází od začátku prázdnin ke změnám. Do DS v tomto směru dostáváme řadu otázek. Důvod, proč jsme ty nejčastější za naše čtenáře položili prvnímu náměstkovi pražského primátora Ing. Karlu Březinovi, který má v gesci mimo jiné pražskou dopravu.

■ Co děláte pro zlepšení situace seniorů v této oblasti?

Považuji za úspěch, že se nám, společně s koaličním partnerem, podařilo v rámci úprav tarifů Pražské integrované dopravy (PID) prosadit jízdné zdarma pro seniory nad 65 a děti do 15 let. Od prvního července tak plníme slib, který jsme dali svým voličům v komunálních volbách.

■ Co musí senioři udělat, aby mohli jezdit zadarmo?

K využívání bezplatného jízdného budou obě skupiny cestujících potřebovat Opencard se speciální aplikací, která umožní ověření věku. Ti, kteří doposud ještě kartu nemají, by si o ni měli požádat co nejdříve – dostanou ji zdarma. Na kartu je nutné nahrát zmíněnou aplikaci v ceně 120 korun, a pak už je možné jezdit zadarmo. Aplikaci bude možné nahrávat od 20. června na kterémkoli místě, nabízejícím prodej elektronického jízdného PID,

například na přepážkách ve stanicích metra. Těm, kteří si již zakoupili předplatní jízdenky, bude nevyužitá částka vrácena.

■ Kde mohou cestující vrátit nevyužitou jízdenku?

Nevyužitou nebo již neplatnou jednotlivou jízdenku Pražské integrované dopravy budou zpětně vykupovány v budově Centrálního dispečinku Dopravního podniku v ulici Na Bojišti, a to až do konce roku 2011.

■ Kolika lidí se bude možnost cestování zdarma týkat. Nehrozí seniorům čekání v nekonečných frontách u přepážek na Opencard?

Podle našich výpočtů se bezplatné jízdné v hlavním městě týká zhruba 20 tisíc dětí a 40 tisíc seniorů. Někteří už samozřejmě Opencard vlastní, takže vyřizování nových žádostí by mělo proběhnout bez větších potíží.

■ Jaké další změny pražskou hromadnou dopravu čekají?

Od 1. července dojde k výraznému přehlednější a zjednodušení tarifů u předplatního i jednotlivého jízdného v rámci celého systému Pražské integrované dopravy. Tarifní úpravy se týkají prakticky všech druhů jízdného.

■ Najdeme v nových tarifech nějaké zásadní změny?

Kromě jízdného zdarma pro děti a seniory je patrně největší změnou rozšíření

TIPY LETEM

Také na červenec Pražská informační služba (PIS) připravila řadu akcí, které by mohly zaujmout Pražany i návštěvníky hlavního města. Vybrali jsme z nich:

1. - 2. 7. pá. - so. Oslavy Prahy, www.oslavyprahy.cz

2. so. Historie pražského osvětlení. Procházka povede cestou královských průvodů a umožní účastníkům obdivovat krásu světla linoucího se z plynových lamp se žárovými punčoškami. Začátek ve 20:00 u plynového kandelábru na Hradčanském náměstí. Cena 100/70 Kč.

9. so. Pražská mobilní zvonkohra. Návštěvníci se doví o historii a výrobě zvonkohry a také vyslechnou ukázkou hry několika předních evropských carillonérů. Součástí vycházky bude prohlídka historické usedlosti Ladronka. Začátek v 17:00 před usedlostí Ladronka (Tomanova čp. 1, Praha 6, zastávka tram. č. 22 „Vypich“). Cena 100/70 Kč.

10. ne. Základy Nordic walking. Na zcela mimořádné vycházce spojíme Nordic walking

s krásnou přírodou v okolí Vltavy. Profesionální instruktor před samotnou vycházkou vysvětlí a předvede, jak správně „Nordic walking“ provozovat. Zapůjčení holí na místě po dobu instruktáže a vycházky za poplatek 30 Kč pouze pro předem přihlášené se vstupenkou z předprodeje! Cena 100/70 Kč.

16. so. Za vodníkem Kabourkem na Kampu. Vhodné pro děti od šesti let (v doprovodu dospělé osoby). Na vycházce zjistíme, zda Bruncvík stále chrání Karlův most, navštívíme vodníka Kabourka, poslechneme si, zda klapají mlýnská kola a podíváme se, zda v Sovových mlýnech žijí sovy. Začátek v 10:00 u sochy Bruncvíka na Kampě. Omezený počet účastníků na 2 x 30 osob. Doporučujeme využít předprodeje vycházek. Cena 100/70 Kč.

21. čt. Český architektonický unikát. Kubistické domy a vily pod Vyšehradem a ozvuky kubismu v zástavbě asanovaného Podskalí. Prohlédneme si trojďum na Rašínově nábřeží, Kovařovicovu vilu, činžovní domy v Neklanově ulici. Začátek v 17:00 na zastávce tram. č. 3, 7, 17, 21 „Výtoň“ (ve směru do centra). Cena 100/70 Kč.

23. so. Kudy asi kráčela Anežka Česká? Putování od Karlova mostu přes Židovské Město, Haštalské náměstí až k Anežskému klášteru s jeho prohlídkou. Začátek ve 14:00 u pomníku Karla IV. na Křižovnickém náměstí. Cena 100/70 Kč + jednotné snížené vstupné 75 Kč.

24. ne. Park na Karlově náměstí. Poznáme různorodé dřeviny parku mj. břestovec západní, lapinu jasnolistou, morušovník bílý, katalpu obecnou a možná i svitel latnatý v plném květu. Začátek v 14:00 před Novoměstskou radnicí na Karlově náměstí. Cena 100/70 Kč.

30. so. Palácové zahrady. Na vycházce projdete zahradami paláců Ledeburského, Pálffyovského, Kolowratského a Fürstenberského. Začátek v 16:00 před vstupem do zahrady (z ulice Valdštejnské 12-14). Cena 100/70 Kč + vstupné 80/50 Kč.

31. ne. Kde sídlila bájná Kazi? Vycházka po pravobřežní straně řeky Berounky nás zavede od Jíloviště až na výšinné sídliště pozdní doby kamenné, později známé jako Kazín. Začátek cca 13:30 na autobusové zastávce „Jíloviště, Cukrák“ po příjezdu autobusu č. 321 (jede od metra B „Smíchovské nádraží“ ve 13:00). Pěší trasa cca 6 km. Cena 100/70 Kč.

platnosti nejběžnějších jednorázových jízdenek – oba typy (nově za 32 resp. 24 Kč) budou nyní přestupní a doba jejich použití se zvýší ze 75 na 90 minut, respektive z 20 na 30 minut. Mezi užitečné novinky jistě patří rozšíření nabídky SMS jízdenek. V platnosti zůstane klasická SMS jízdenka – bude stát 32 Kč a platit bude hodinu a půl. Přes mobilní telefon si budou cestující moci pořídit i krátkodobou přestupní jízdenku za 24 Kč, která bude platit 30 minut, či jednodenní (110 Kč) a třídní (310 Kč) jízdné. Od léta bude mimo jiné z tarifního systému také odstraněna většina výjimek a nelogičností, jakou byla například vyšší cena 72hodinové jízdenky oproti třem 24hodinovým jízdenkám.

levnější než dosud. Díky prodloužení platnosti mohou cestující lístek použít jako zpáteční – za 90 minut můžete stihnout dojet na úřad, vyřídit pochůzky či nákupy a na stejnou jízdenku se vrátit. Prodloužená doba jízdy se samozřejmě vztahuje na celou síť Pražské integrované dopravy. Praha bude mít i po úpravě cenového tarifu jedno z nejlevnějších jízdných v Evropě. Levnější jízdenky jsou pouze v Bratislavě, ve Varšavě či v Budapešti, což vzhledem k vysoké kvalitě služeb Pražské integrované dopravy hovoří samo za sebe. Přepočtem mimochodem zjistíme, že nový tarif je s ohledem na prodloužení platnosti jízdenek v důsledku na kilometr levnější, než stávající jízdné.

■ *Cestující starší 70 let si nejsou jistí tím, zda budou muset vlastnit Opencard či nikoli.*

Senioři nad 70 let budou samozřejmě moci jezdit v MHD v Praze i nadále zdarma i bez Opencard. Kartu si ale mohou bezplatně pořídit, čímž získají další výhody, mezi něž patří například slevy do různých kulturních zařízení.

■ *Budou-li senioři jezdit po Praze zdarma, jaké jízdenky budou potřebovat při cestě mimo Prahu?*

Bezplatná přeprava je v mimopražských tarifních pásmech umožněna pouze dětem do 6 let a seniorům nad 70 let (téměř jen v autobusech). Kdo jezdí zdarma jen po Praze a chce jet vlakem PID nebo při-

■ *Co vlastně vedení města vedlo ke změnám tarifů?*

Cílem změn v tarifech městské hromadné dopravy v Praze je především zvýšení počtu pravidelných uživatelů veřejné dopravy. Chceme také zjednodušit podmínky jejího používání a zároveň udržet její sociální přijatelnost. To pokládám ve vztahu k občanům Prahy za nejdůležitější.

■ *Nejde jen o další obyčejné zdražování?*

Rozhodně ne. Po revizi tarifů může být cesta po Praze s jednorázovou jízdenkou

I Praha se dočkala. Od 1. 7. mohou všichni senioři 65+ jezdit v MHD zdarma.

■ *Jak se úprava tarifů projeví u předplaceného jízdného?*

Cenová úprava tarifů se žádným způsobem nedotkne režijního jízdného. Majitelům Opencard se cena jízdného nezvýší, a to minimálně do roku 2014. Motivace Pražanů k využívání předplaceného jízdného je ostatně také součástí našeho dlouhodobého cíle – pozitivní diskriminace občanů Prahy v MHD.

městským autobusem za její hranice, musí si dokoupit jízdenku pro příslušný počet vnějších tarifních pásem.

■ *Dotkne se cen jízdného plánované zvýšení DPH?*

Zdražení dopravy po zvýšení DPH jsme se rozhodli Pražanům kompenzovat z peněz hlavního města. Nechceme, aby se asociální kroky vlády přenášely na občany, zejména v tak sociálně citlivé oblasti, jako je veřejná doprava.

(Připraveno na základě dotazů čtenářů DS) ■

S létem přicházelo období radostné, ale také namáhavé polní práce – doba žní. V teplejších nížinách býval pro žatvu signálem svátek svaté Markéty, v hornatých krajích začínaly žně zpravidla až po Máchu Magdaléně. Než hospodář zasekl kosu do obilí, udělal znamení kříže, odříkal motlitbu nebo pronesl alespoň „ve jménu božím“ či „s pomocí boží“. Pozdravením „pomáhej Pánbůh“ podpořil dobrý výsledek práce i každý kolemjdoucí. Do 20. století se kosilo ručně, kosou nebo také srpem. Kosou žali muži, srp byl považován spíše za

ženské nářadí a používal se na drobnější úseky. Za ženci šly ženy, které pokosené obilí odebíraly a kladly v hromádkách na prostřená slaměná povřísla nebo provázky. Pomocí roubíků se obilí vázalo do snopů a ty se pak skládaly do řad panáků (6 – 12 snopů) nebo mandelů (15 snopů), klasy nahoru, aby obilí doschlo. První dozrávalo žito, potom se kosil ječmen, nakonec pšenice a oves. Vyschlé obilí se svázelo do stodol, kde se po skončení polních prací mlátilo. Když se začaly používat mlátičky, mlátilo se obilí hned po sklizni.

Zařikání proti bouře

V čase žní se lidé bouře obávali ještě víc než o senoseči. Byla v sázce úroda a mnoho práce zúročené ve sklizni mohlo přijít nazmar, ohrožené byly i jejich životy. Některými svědky takových neštěstí jsou v polích osamělá boží muka a křížky. Proto bylo třeba všemožnými prostředky ničivým bouřím s blesky a krupobitím zabránit, motlitbou i magickým zařikáním. Kupíci se mračna mělo rozehnat vyzváněním na kostelní zvony, trubením na pastýřské trubky, dokonce se do mraků střílelo i z pušek.

Jak se kosilo obilí, co je snop či mandel a vůbec jak probíhaly dříve žně, dnes můžeme vidět už vlastně jen na historických obrazech nebo na předváděcích akcích...

Oslavy sklizně

Na sklizeň hlavních plodin odedávna navazovaly oslavy, vyjadřující díkůvzdání člověka Matce zemi a jeho radost z dosažené úrody. Řekové slavili ukončení žní 12. července svátky nazývanými Kronie, u Keltů se oslava první úrody vztahovala ke slavnosti Lugnosad, připadající na 1. srpen. Úrodu z obilných polí slavili nepochybně také Slované. Žně byly vždy nejvýznamnější polní prací a když se chýlily ke konci, chystaly se dožínky, někde se říkalo obžínky či dožatá. Slavnost začínala obřadním odvozem posledního snopu z pole. Opentlený snop, říkalo se mu „baba“, „děd“ i jinak, se naložil na vyzdobený žebříňák, určený na svážení obilí. Kdo se vešel, nasedl, ostatní šli za vozem. Za zpěvu, často i s muzikanty se vypravili ženci k hospodáři, který si je na

sklizeň najal. Symbolem dožínkové slávy byl věnec, uvitý ze všech druhů sklizeného obilí, který byl obřadně předán hospodáři, na panském statku vrchnosti či správci. Když ženci dostali odměnu za práci, vypuklo dožínkové veselí s hodováním, popíjením, zpěvem a tancem. Slavení dožinek je u nás doloženo už ve středověku.

„Baba“ a „panenka“

Poslední snop vezený z pole byl vždy ozdobený, někdy i vytvarován do podoby figury a přistrojen ženskými svršky – proto se mu také říkalo „baba“. Byl i součástí dožínkového veselí. Nejenže stál na viditelném místě, ale když se začalo tančovat, byl brán jako partner do kola. Patřilo ke zvyku, že poslední snop přivezený z pole se i jako poslední mlátil. Zrní z něj

se dávalo stranou a použito se jako osivo. Obilí se sklízelo pečlivě, vybíraly se i klásky a na strništích se pásly husy, přesto bývalo zvykem nechat trochu klasů stát. Této symbolické obětině zemi se říkalo „panenka“, někde „dědova brada“, „stodola“ apod. Původní obětování Matce zemi sice tkvělo kdesi na dně paměti, avšak prvky předkřesťanského rituálu se ještě ozývaly v symbolech „panenky“, „baby“ a dožínkového věnce, což byly v předkřesťanských dobách zřejmě oběti, které lidé přinášeli pohanským božstvům, zastupujícím zemi a slunce.

(red) ■

(V článku čerpáme se svolením autorů z knihy *Český rok od jara do zimy*, kterou vydalo nakladatelství Fortuna Libri)

Burza receptů Doby seniorů

V minulém čísle jsme začali přinášet užitečné recepty na zpracování sezonního ovoce či bylin, které by mohly inspirovat. Zejména to měly být různé originální likéry a další nápoje, kterými si lze zpříjemnit život. Nechceme se však omezovat jen na ně. Dále proto trvá výzva, aby redakční počin svými příspěvky obohatili i naši čtenáři. Nadále také platí, že v případě souhlasu velmi rádi zveřejníme jména těch, kdo nám recepty poslali.

Směs pro zdraví

Suroviny a postup: 20 stroužků česneku, 15 dkg křenu, 4 celé citrony, 2 větší cibule a 1/2 kg cukru (nemusí být). Česnek, křen, cibule a citrony rozeleme nebo rozmixujeme. V 1,5 litru vody svaříme cukr, pak svařenou vodu a rozmixovanou zeleninu s ovocem dáme do čtyřlitrové lahve a její hrdlo přikryjeme ubrouskem. Necháme louhovat 14 dní, pak přecedíme přes pláténko. Užíváme půl štamprličky 2x denně po dobu šesti týdnů. Poté udělat alespoň na 4 týdny přestávku, následně můžeme užívání zopakovat. Recept poslala čtenářka DS ze Zlínka.

Šťáva černého bezu

Suroviny a postup: 25 ks květů černého bezu dáme do 5 l láhve a přilijeme 2 l svařené studené vody + 8 dkg kys. citronové.

Necháme stát 24 hodin. Potom sceďíme přes plátno a přidáme 2 kg cukru. Necháme opět 24 hodin. Promícháváme. Poté slijeme do lahví a uchováváme v chladu.

Likér z černého bezu

Suroviny a postup: 2 litry kuliček bezu a 1 litr vody povaříme 5 minut. Předčedíme, přidáme 1 kg cukru a povaříme opět 5 minut. Do vychladlého přidáme 2 lžíce umleté kávy a asi 1/2 litru rumu. Pak ještě sceďíme a nalijeme do lahví. Jak píše autor receptu Josef Plašil z Pardubic, likér je „výborný na nervy a na všechny nemoci.“

Likér z lipového květu

Suroviny a postup: Asi 3 hrstky lipového květu, 1/2 kg cukru, 1 l vody, 1/2 l lihu nebo 1 l čistého alkoholu. Květ polijeme ve skleněné nebo kameninové nádobě alkoholem a necháme stát 2 týdny. Slijeme, na každý litr extraktu vmícháme 1/2 kg cukru rozpuštěného

v 1 litru vody. Nějakou dobu necháme stát a pak slijeme do láhví. Výborné při rýmě, kašli, zánětu průdušek.

Likér z černého rybízu

Suroviny a postup: 1 kg černého rybízu, 1 l červeného vína, na 1 l šťávy 600 g cukru, 3-4 dl rumu nebo jiné lihoviny. Rybíz rozmačkáme a zalijeme vínem. Necháme v chladu 24 hodin stát. Pak přecedíme přes silonovou záclonu a odměříme tekutinu. Na 1 l tekutiny přidáme 600 g cukru, necháme přejít varem, sebereme pěnu a do vychladlého zamícháme destilát. Nejchutnější je rum. Oba recepty poslala Karla Hübnerová z Ostravy.

Lék ze zelených ořechů

Suroviny a postup: 40 zelených vlašských ořechů, 1 kg cukru, 1/2 l vodky. Do větší sklenice dáme vrstvu rozpálených ořechů, posypeme cukrem, další vrstvu ořechů, cukr atd. atd. Necháme rozležet při pokojové teplotě několik dnů, než se vytvoří šťáva. Zahřejeme v hrnci vodku skoro k bodu varu, přidáme ořechy se šťávou a zamícháme. Nevaříme! Přecedíme do lahví a necháme uležet alespoň 2 týdny. Doporučuje se malá štamprlička denně při potížích se štítnou žlázou nebo jako prevence. Lze podávat i dětem malou lžičku, obsahuje přírodní jód.

Květinový horoskop

Rak 21. 6. – 22. 7.

Jsou to lidé velice vnímaví, s bohatou ob-
razotvorností. Vyznačují se až dětskou bez-
prostředností a náladovostí. Pracovní Raci
nevyhledávají příliš často společnost a mají
silně vyvinutý majetnický pud. Tomuto
vodnímu znamení bude vyhovovat zahrád-
ka s rybníčkem. Rak miluje květiny spíše
nenápadné a skromné. Radost mu udělají
vlčí máky, sedmikrásky, pomněnky a kopre-
tiny. Na zahrádce si bude libovat v pěstová-
ní mečíků, aster, chryzantém a modřenců.

Co říkají pranostiky

Co červenec neuvaří - srpen nedopeče.
Červenec nese parna, krupobití a medo-
vice, jest hojný na bouřky a vichřice.

4. červenec

Svatý Prokop hřiba nakop.

10. červenec

Prší-li na Sedm bratří, sedm neděl střecha
neuschne.

13. červenec

Svatá Markéta vede žence do žita.

Není-li na Svatou Markétu slunečno, dos-
taneme sotva seno domů za sucha.

22. červenec

V den Máří Magdalény rádo poprchává,
neboť svého Pána očekává.

25. července

Kolik mračen na Jakuba, tolik v zimě
sněhu.

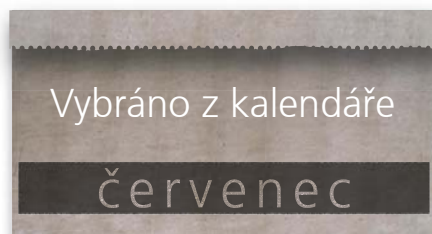
Pakli na Jakuba slunce svítí, pak má krutá
zima býti.

26. července

Svatá Anna - chladna zrána.

Zvětšují-li na Svatou Annu mravenci své
hromady, lze očekávat tuhou zimu.

(zl) ■

1. 7. 1991 – Na zasedání představitelů
členských států v Praze bylo podepsáno
ukončení platnosti Varšavské smlouvy.

2006 – V ČR začal v dopravě platit bod-
ový systém. Bodové hodnocení se
užívá jako nástroj, jímž je vynucováno
dodržování pravidel silničního provozu.

3. 7. 1866 – V prusko-rakouské válce
pruská armáda porazila Rakušany v bitvě

u Hradce Králové. Pruští vojáci byli vy-
baveni novým typem pušek - zadovkami,
sestrojené podle Nicolauxe Dreyse, které
již používaly patrony a proto se nabíjely
daleko rychleji než zepředu nabíjené ra-
kouské pušky.

6. 7. 1925 – Výročí upálení Jana Husa
bylo vyhlášeno státním svátkem ČSR. To
vedlo ke konfliktu s Vatikánem, se kterým
byly odjezdem papežského nuncia z Prahy
fakticky přerušeny diplomatické styky.

10. 7. 1946 – V Moskvě byla podepsána
smlouva, umožňující volyňským Čechům
návrat do jejich bývalé vlasti.

12. 7. 1971 – Byl zahájen provoz na
prvním, 21 km dlouhém úseku dálnice D1
z Prahy do Mirošovic.

13. 7. 1947 – V Ústí nad Labem se
odehrála nejhorší tramvajová nehoda
v dějinách Česka – vinou problémů
s brzdami havaroval plně obsazený vůz
sjíždějící z Telnice: 30 lidí zahynulo,
těžce zraněných bylo 45, lehce 31.

18. 7. 1891 – Byl zahájen provoz první
elektrické tramvaje na území Česka –
Křižíkovy Elektrické dráhy na Letné
v Praze.

20. 7. 1436 – Císař Zikmund Lucembur-
ský schválil české požadavky (uznání
kompaktát, návrat Moravy do zemí Ko-
runy české atd.), což mu otevřelo cestu
k přijetí za českého krále.

21. 7. 1969 – Neil Armstrong v rámci ame-
rického vesmírného programu Apollo
jako první člověk sestoupil na povrch
Měsíce.

23. 7. 1871 – V celé rakousko-uherské
monarchii byl zaveden metrický systém
měr a vah.

29. 7. 1921 – Adolf Hitler byl zvolen
předsedou nacistické NSDAP (National-
sozialistische Deutsche Arbeiterpartei).

30. 7. 1971 – František Venclovský jako
první Čech přeplaval kanál La Manche.
Plaval 15 hod a 26 min.

(zl) ■

Bitva u Hradce Králové na olejomalbě německého
malíře Georga Bleibtreue (1828-1892)

Zvítězili všichni účastníci

Zapálením ohně, který na pochodni dovezla nejstarší účastnice, začal 26. května už 13. ročník Sportovních her seniorů v Praze 11 – Jižním městě. Společenské události, kterou tradičně pořádá Jihoměstská sociální a.s. Praha 11, se zúčastnilo téměř 300 lidí. Během nádherného slunečného dne se soutěžilo v deseti disciplínách, z nichž převládá většina byla přizpůsobena také vozíčkářům. Sportovních her seniorů se totiž neúčastní jen po-

hybově zdatní jedinci, ale i invalidé, kteří často dosahovali velmi dobrých výsledků.

Občerstvení účastníků her zajišťovali zaměstnanci jídelny, která je

součástí Jihoměstské sociální. Už tak příjemnou zábavu a dobrou náladu dále zvyšovala hudební skupina Brdská pětka. První tři nejlepší v každé disciplíně dostávali medaile a věcné dary od sponzorů. Ve skutečnosti ale zvítězili všichni, kdo se aktivně sportovních her zúčastnili. Při organizování náročné akce pomáhali oběťtavi pracovníci Jihoměstské sociální a také ze správy městské části Praha 11, kde si poděkování zaslouží zejména manželé Meixnerovi. Dobrá věc se vydařila a není divu, že všichni se už nyní těší na 14. ročník her.

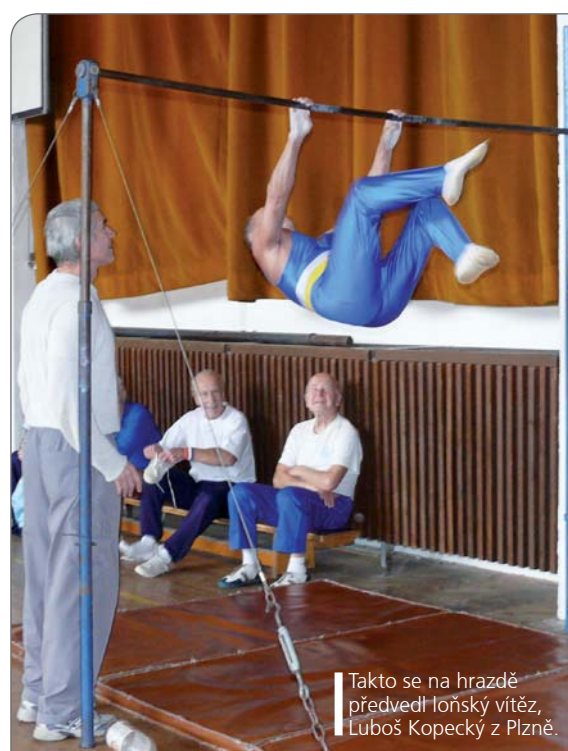
Ing. Jaroslav SURÝ ■

Opět Železný senior

Je to jediná sportovní soutěž na světě, které se mohou účastnit pouze muži starší sedmdesáti let. Nejtěžší z celé soutěže přitom není zápolení o nejlepší výkony v jednotlivých disciplínách, ale hlavně samotné rozhodnutí k účasti. Soutěž o titul Železný senior je pro lidi, kteří chtějí dát veřejně najevo, že na to ještě mají a nepatří do starého železa... Mezi ně patří i světově uznávaný fotograf Jan Saudek (76), který se soutěže účastní od jejího vzniku. Letos se uskuteční už 3. ročník tohoto unikátního sportovního klání. Konat se bude 22. října od 10 hodin ve sportovní hale TJ Pankrác (Praha 4, Lomnického 1) a soutěžit se bude v těchto disciplínách: skoky přes švihadlo, skok do dálky z místa, kliky, výmyky na hrazdě, hod do dálky míčkem a ve zdvíhání

dvacetikilogramové činky v lehu na vzpěračské lavici. Soutěžící si z těchto disciplín mohou vybrat dvě, které pro ně nebudou povinné. Vedle titulu Železný senior jsou ve hře i Janem Saudkem vlastnoručně zhotovené diplomy pro všechny účastníky a obraz v ceně 10 000 Kč pro vítěze. **Kontakt pro další informace a přihlášky:** Josef Baloun, Koněvova 239, 130 00 Praha 3, telefon: 284 827 432, mobil: 720 357 095. O přípravách budeme průběžně informovat i v DS.

(fav) ■

Takto se na hrazdě předvedl loňský vítěz, Luboš Kopecký z Plzně.

TOTO MÍSTO je určeno pro dopisy našich čtenářů. Věcné diskuse nejsou stanoveny žádné obsahové mantinely. Psát nám můžete skutečně o všem. O tom, co vás pálí či štve, co vás naopak potěšilo, či co by měli vědět a co by mohlo být prospěšné i pro jiné čtenáře. Redakce DS si pouze vyhrazuje právo příspěvky z prostorových důvodů krátiť. Nezařadíme pouze dopisy s urážlivým, rasistickým a vulgárním obsahem, všechny ostatní jsou vítány. Pište nám na adresu: Doba seniorů, Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3.

Předávat zkušenosti

Jako senior, bývalý rehabilitovaný důstojník Československé armády, se velmi zajímám o dění v naší zemi i ve světě. Bohužel znovu cítím, že většina národa je zklamaná 21letým vývojem a očekává zásadní změny. Určitě přijdou, a protože je chce většina lidstva, budou globální, více méně opět nezávislé na nás. Jsme na ně však připraveni? Je na ně připravena naše mladá generace? Obávám se, že nikoli. Že hlavně mládež má povrchní, zkreslené a propagandisticko-účelové informace a že není schopna rozeznat pravdu od nepravdy... Myslím, že právě my „pamětníci“ tady stojíme před velkým úkolem a to předávat mladým naše často těžce nabyvané životní zkušenosti, naše vítězství, prohry, tragédie, lásku k národu a vlasti atd... Už před tisíciletími si právě proto všechny národy vážily svých životem zkušených stařešinů. O to jde i dnes, protože národ, který nezná svoji minulost a nedokáže se z ní poučit, nemá ani budoucnost. Myslím, že v tomto ohledu by jako organizátor mezigeneračního dialogu mohla a měla mimořádnou roli sehrát právě Doba seniorů.

Bohumil ONDRÁČEK, Praha ■

Nesrovnávat nesrovnatelné

Když jsem si v Době seniorů přečetla článek „Co se nesmí zapomenout“, vybavila se mi válečná léta. Můj otec Bohumil Pytlík byl podplukovníkem čsl. armády a už v roce 1939 se v Obraně národa zapojil do odboje. V roce 1940 byl zatčen gestapem (mně bylo 6 a sestra 8 let), následně odsouzen k trestu smrti a 20. května 1943 popraven na gilotině v Berlíně – Plötzensee. Co vše jsme za války, kdy nebýt hodných lidí, byla by maminka zcela bez prostředků, prožívaly, nepochopí ten, kdo to sám neprožil... Proto mně velmi vadí, jak se nyní mluví o nálezech pozůstatků Němců, kteří byli po válce ubiti nebo zastřeleni rozvášněným davem. Jak to někdo může srovnávat se zločiny Němců, kteří vyvražďování celých národů prováděli podle plánu?! Němci tak v souladu se svými plány ovládnutí světa vyvražďovali i tisíce našich lidí, kteří se ničím neprovinili (Lidice, Le-

žáky, Javoříčko a další místa). Po válce se oběťmi spontánní pomsty stali bohužel i nevinní. Ale každý, kdo o tom píše, by si měl hlavně uvědomit: kdyby nacistické Německo nevedlo svou politikou Němce plánovitě k nenávisti k jiným národům a nezačalo proto válku, mohli všichni, kteří pak byli „vyhnáni“ z Čech, být dodnes ve svých domovech a celé dějiny by se utvářely jinak.

Bohumila ŠMOLÍKOVÁ, Plzeň ■

Red.: Právě aby se nezapomnělo a neprosadily se hlasy, které se účelově a opět plánovitě pokoušejí zkreslovat dějiny, připomínáme v Době seniorů, jak to bylo doopravdy. Jsme rádi a také za to děkujeme, když se k tvrzením překrucovačů dějin v DS vyjadřují pamětníci, kteří tragickou dobu, na rozdíl od mnoha upravovatelů dějin, prožili na vlastní kůži.

Ztížit emigraci?

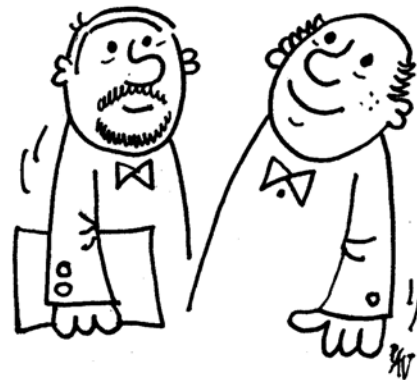
Nemine snad den, kdy neslyšíme o vládních opatřeních, která nám nějakým zdražením „osladi“ život. Kromě jiného se nyní třeba zvýší i poplatek za vyhotovení cestovního pasu ze 600 Kč na dvojnásobek. U dětí to bude dokonce šestinásobek původní ceny. Člověk se logicky ptá, proč se tak děje, když příslušná služba se nijak nezlepší. Nejedná se tady o nějakou novou formu ochrany neuvědomělých občanů, aby i s dětmi, vzhledem k tomu, že v ČR to jde vzhledem k počínání vlády s životní úrovní obyčejných obyvatel od desíti k pěti, natrvalo neemigrovali do ciziny? Ke zdražování vede obava, že na naše neschopné politické elity by tady už neměl kdo pracovat?

K. L., Praha ■

Ad.: Zlá osamělost

(Reakce na dopis čtenářky H. Gerzanicové v DS č. 5) Seznámily jsme se v první polovině devadesátých let. PhDr. Hana Gerzanicová žila tehdy v Sydney v Austrálii a do Čech jezdila vždy jen na pár týdnů, aby dořešila nějaké zbytky restitučních nároků a připravila sobě i svému druhému manželovi podmínky pro trvalý návrat do vlasti...

**DŮCHODCI U NÁS MAJÍ
TU VÝHODU, ŽE MOHOU
PROCESTOVAT CELÝ SVĚT
.....NA INTERNETU.**

Od našich prvních setkání a počáteční korespondenci uběhlo mnoho let. Z toho mála, co o paní Haně vím, je však pro mne už dávno, a mnohem víc, než „Eurobabičkou 2011“.

Ve všech kritických situacích, o kterých se většině žen ani nezdá, si paní Hana zachovala svoji tvář a důstojnost. Poháněná ideály mladého člověka po válce opustila velmi dobře situovanou rodinu žijící v Plzni. Vedle toho, že dokázala zvládnout existenční problémy a vychovat šest dětí, stihla projít tvrdou praxí dělnice, získat novou kvalifikaci a stát se učitelkou. Ale nejen to. Radosti z její první lásky, která ji odvedla z rodičovského domu, vystřídal těžká a dlouhá léta odříkání v péči o nemocného partnera. Nikdo jí v té době nemohl pomáhat. Žila sice ve společnosti hodných lidí, kteří s ní sdíleli osud vystěhovalců, ale tehdy měl každý dost starostí sám se sebou. Paní Hana ale své trápení doslova „utopila“ v poezii a tvořivém poznávání všech barev života... Za svoje básně dostala ocenění i v USA. Paní Hana je dnes stále zapojena do veřejného dění a stala se věrným plzeňským mecenášem; podporuje mladé a začínající umělce, podporuje památky a sponzoruje různé kulturní a veřejné prospěšné akce... Můj manžel se učí zpaměti recitovat její básničky, s jejími básněmi se vracely do své mladosti moje tchyně, teta i maminka...

Jsem přesvědčena, že samotný život paní Hany se stal „učebnicí“ pro každou ženu, a konečně pro každého, kdo si nařiká nad svým údělem. Jsem přesvědčena, že pocit osamělosti paní Hany pramení z jejího výjimečného životního příběhu, a také jejího výjimečného postavení...

JUDr. Jana LEXOVÁ, Plzeň ■

Povedený výlet

Dne 18. května uspořádal Svaz důchodců v Praze 7 první z každoročních autobusových výletů, které mají mnohaletou tradici. První zastávkou byly Bozkovské jeskyně, které byly objeveny náhodou při odstřelu v místním lomu v roce 1947 a jsou jediné veřejnosti přístupné dolomitové jeskyně v Čechách. Po jejich prohlídce jsme přešli do Harrachova, který za svůj

název vděčí hraběti Janu Nepomuku Harrachovi. Ten vybudoval sklárnu, která je nyní jedinou funkční sklárnou v okolí a díky vedení firmy Novosad & syn udržuje tradici českého skla. Mohli jsme sledovat výrobu sklenic od prvního „natažení“ rozžhaveného skla sklářskou píšťalou, přes jeho tvarování, chlazení, broušení až po jeho expedici. Navštívili jsme také sklářské muzeum. Ve stejné budově se nachází Ski-muzeum, které ukazuje zdejší tradici lyžařského sportu. Harrachov proslavily hlavně skokanské můstky. Vítaným zpestřením byla návštěva pivovaru s ochutnávkou piva zdarma. Poté výlet pokračoval „turistickou“ vložkou k řece Mumlavě a Mumlavskému vodopádu. Nejkrásnější pohled na tento osm metrů vysoký a nejvodnatější krkonošský vodopád je z mostu

u Mumlavské boudy. Nad vodopádem jsou v korytě řeky tmavá oka. V minulosti byl jejich vznik připisován silám ďábla a proto jsou občas označovány jako čertova oka. Moderní doba však ví, že obří hrnce jsou ukázkou tzv. evorzních jevů, kdy prohlubně způsobují pohyb vody a kamínků. Plni nových zážitků jsme se vrátili do „domovského přístavu“ na Letné v 18 hod.

Jiří ZÁHORSKÝ ■

předseda Svazu důchodců v Praze 7

Do redakce

Děkuji vám za skvělý časopis pro seniory, v každém čísle najdeme s manželkou mnoho zajímavého. Přeji všem pracovníkům redakce pevné zdraví, hodně nápadů a spokojených čtenářů.

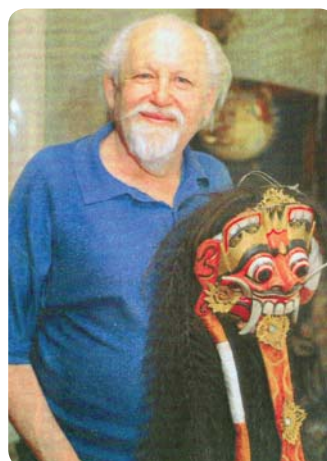
Karel VYKROUTIL, Rakovník ■

Rádi se přidáváme!

Do Doby seniorů nám už v dubnu přišel dopis od paní Marie Horské z Litoměřic. Krasopisem v něm píše: „V oblíbeném měsíčníku Doba seniorů je počítáno i s místem pro oslavence. S předstihem se na vás obracím s prosbou: Byla bych ráda, kdyby se v sedmém čísle objevilo také přání panu Jiřímu Winterovi – Nepraktovi. Oslava jeho narozenin přijde na 12. 7., narodil se v roce 1924 ve znamení Raka.“

Krasopis dále uvádí, že oslavenec „je znám jako výtvarník – humorista s širokým

okruhem dalších zájmů - o sběratelství, zoologii, etnografii, orientalistiku a další a další.“ Prostě údaje, které zná široký okruh přátel kresleného humoru a nejen ti, kdo měli to štěstí jako pisatel těchto řádků a mohli s panem Jiřím hovořit v jeho středošovicé vile a prohlédnout si třeba jeho sbírku lebek... Paní Horská dopis končí

slovy: „Už předem velké poděkování za zveřejnění blahopřání, které posílám se souhlasem nejbližších.“ My v redakci dodáváme: Blahopřání pro pana Jiřího Wintera – Nepraktu, který vedle toho, že už dnes je legendou českého kresleného humoru, je především báječným člověkem, nejenom rádi zveřejňujeme, ale rovněž se k němu připojujeme!

(fav) ■

Zasmějte se s DS

„Ty Franto, doktorům nevěř ani slovo. Mně řekli, že nemůžu mít děcka, a moje stará je už potřetí těhotná!“

Lístek za stěračem zaparkovaného auta: „Zpráva pro zloděje: Nádrž je prázdná, rádio nemám a motor je vylágrovaný.“ Druhý den přibude další lístek: „Pro majitele auta: Takže kola ti vlastně byly na hovno.“

Volby v Čechách. Ptá se synek tatínka, táto, co jsou to volby do parlamentu? Pojď, já ti to ukážu na příkladu. Na zahradě přistoupí ke keři plnému vrabců a zatleská. Frr, všichni vrabci uletí, ale za chvíli jsou zpátky. Táto vždyť jsou zase zpátky. To ano synku, ale každý sedí na jiné větvi.

DROBNÁ INZERCE A OZNÁMENÍ V DS

Pravidla drobné inzerce v DS znějí: zveřejnění všech nekomerčních inzerátů našich čtenářů je zcela zdarma, poplatek za poštovné 30 Kč se vybírá pouze u inzerátů se značkou, kde si inzerující přeje doručení došlých odpovědí poštou.

RŮZNÉ

Již od roku 2000 sbírám pozvánky na výlety či akce v místě bydliště spojené s prezentací zboží. Na „fenomén této doby“ by měla zůstat památka. Moje sbírka – zřejmě jediná v ČR – obsahuje 5000 ks pozvánek. Prosím i vás o další, poštovné hradím. Děkuji rovněž za event. kontakt na další sběratele těchto pozvánek – z ČR i okolních zemí. Květa Houdková, T.G. Masaryka 880, 277 13 Kostelec nad Labem. E-mail: kurzHoudk@seznam.cz

Na lékařské fakultě při zkouškách děkan míří ukazováčkem studentovi na břicho, několik centimetrů od pupku a ptá se ho: „Kam se dostanu, když vás na tomto místě propíchnu?“ Student: „Do vězení.“

Do rubriky vedle redakce tentokrát přispěli Jan Černý z Třebíče a Eva Spalová z Prahy. Znáte také nějakou povedenou anekdotu? Pošlete nám ji do redakce, ať se po jejím zveřejnění pobaví i další čtenáři DS!

předplatné pouhých

11 Kč
(0.45 €)

JSME VŠUDE TAM, KDE **STARŠÍ GENERACE** O NĚCO JDE

Doba seniorů
je tu i pro Vás.
Seznamte se s ní!

Jediný celostátní měsíčník v ČR, který vydávají samotní senioři. Informace, rozhovory, reportáže a poradny, které potřebujete. Zábava a soutěže o ceny, které Vám osladí den.

DOBA
seniorů

Nezapomeňte, že předplatným DS můžete udělat radost i svým blízkým a přátelům!

Předplatné si zajistíte na adrese A.L.L. production s.r.o, Box 32, 112 21 Praha 1,
Tel.: 234 092 851, e-mail: dobaseniuru@predplatne.cz. Objednávky na Slovensku
u LK Permanent s.r.o., www.predplatne.sk, Tel.: 02/44453711

Pokud můžete, odstříhněte a stránku jako leták umístěte v místech, která navštěvují senioři.